

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^E JAARGANG

WOENSDAG 9 FEBRUARI 1921

No. 267

INHOUD

	Blz.
DE TOESTAND DER STAATSFINANCIËN door Prof. Mr. Ant. van Gijn	115
Socialisatie van den Steenkolenmijnbouw V door Prof. Ir. Is. P. de Vooy	118
De Recente Ontwikkeling der Canadeesche Banken II door P. van Eyle	120
Wettelijke Regeling van het Accountantswezen	122
Londensche Correspondentie	124
AANTEKENINGEN:	
De Engelsche Staatsschuld	126
Nijverheidsbescherming in Zweden	126
BOEKAANKONDIGING:	
Dr. J. Siegenbeek van Heukelom: De beoordeeling der levenskansen in het Levensverzekeringbedrijf, bespr. door Dr. R. de Waard	127
INGEZONDEN STUKKEN:	
De Indische Financiën door Prof. Mr. Ant. van Gijn ..	128
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	129
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	130—136
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

Assistent-Redacteur voor het weekblad: D. J. Wansink.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijsse Plaatweg 37.

Telef. Nr. 3000. Telegr. adres: Economisch Instituut.

Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—, Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

7 FEBRUARI 1921.

Aan de geldvraag voor de maandswisseling was al spoedig voldaan en de prolongatierente liep weder direct terug. Na op Dinsdag het hoogste punt, 4½ pCt bereikt te hebben, trad een regelmatige daling van ½ à ¾ pCt. per dag in, die de notering heden weder op 3½ pCt. terugbracht. In de rente van particulier disconto kwam niet veel verandering. Meestal werd voor 3% à 3¼ pCt. verhandeld, terwijl heden enkele posten voor 3½ plaatsing vonden.

De wisselmarkt was de afgelopen week veel stiller

en rustiger dan de daaraan voorafgaande week. Over het algemeen waren alle koersen wat flauwer, belangrijke afwijkingen waren echter niet te noteeren. De koersen voor Kopenhagen en Christiania waren opnieuw zeer onzeker en de handel in deze wissels wordt steeds moeilijker. Serieuze koopers of verkoopters ontbreken dikwijls geheel en de marge tusschen in- en verkoop wordt dientengevolge hoe langer hoe grooter, zoodat het verschil meermalen meer dan 1 pCt. bedraagt.

LONDEN, 5 FEBRUARI 1921.

In de afgelopen week was er een tamelijk groot aanbod van beleenbare fondsen en opnemers konden op gemakkelijke voorwaarden aan hunne behoeften voldoen. Het kleine bedrag, hetgeen in het laatste gedeelte van de vorige maand van de Bank of England geleend was, werd gemakkelijk terugbetaald. Er loopen hernieuwde geruchten, dat van officieele zijde ernstige pogingen zullen worden aangewend om de Bank Rate te verminderen.

De hernieuwing van daggeld werd gedaan tegen 5½ pCt.; nieuw geld was te krijgen tegen 5 pCt., terwijl saldi 4½ pCt. waren. Zevendaags-geld bleef onveranderlijk op 5 pCt.

De disconto-markt was zeer kalm, 2-maands-papier werd verhandeld tegen 6%—¹¹/₁₆ pCt.; 3-maands 6⁹/₁₆—5% pCt.; 4-maands 6%—¹/₂ pCt. en 6-maands tegen 6%—³/₄ pCt.

DE TOESTAND DER STAATSFINANCIËN.

Aan het verzoek van de redactie van dit weekblad om een overzicht te geven, hoe nu eigenlijk onze Nederlandsche financiën er voor staan, werd door mij niet dan na eenige aarzeling voldaan. Het is niet gemakkelijk thans den weg te vinden in de verschillende in het voornemen der regeering liggende, in voorbereiding zijnde, ingediende en half of geheel afgedane voorstellen betreffende belangrijke uitgaven en belangrijke versterkingen der ontvangsten.

Echter de Nederlandsche belastingschuldige, die van de hooge aanslagbiljetten in de rijksinkomstenbelastingen, rijksvermogensbelastingen en gemeentelijke inkomstenbelastingen niet weinig geschrinkt is en in sommige gevallen toch nog weer tevreden met zijn lot is, als hij ziet wat zijn rijkere broeders naar den fiscus moeten brengen of giroeren, is uit den aard der zaak verlangend te weten, in hoeverre er kans is, dat de belastinggolf nu haar hoogtepunt heeft bereikt, dan wel dat zij zich nog hooger op zal werken en nog meer deelen der maatschappelijke machine, welke onder water moeilijk werken kunnen, zal onderdompelen.

Laat ons even uit den grooten staat voorkomende

in het nummer van dit blad van 27 October recapituleeren wat een Amsterdamsch burger, afgezien van zijn aanslagen in de personeele belasting en grondbelasting, afgezien ook van zijn aandeel in de dividend- en tantiëmebelasting en van zijn aandeel in de zegel- en registratiebelastingen, de invoerrechten, de accijnzen en nog een aantal kleinere belastingen, per jaar aan het Rijk, de provincie en de gemeenten heeft af te dragen wegens aanslagen in rijksbelastingen en in de gemeentelijke inkomstenbelasting.

Inkomen	Percentage der belasting, indien het inkomen is	
	uit arbeid	uit vermogen
1.500	6.53	9.86
4.000	12.85	15.81
10.000	16.96	21.25
24.000	23.21	29.01
60.000	30.97	38.87
100.000	36.09	45.59
500.000	42.85	58.03

Deze percentages mogen, voor zooveel de vermogensinkomsten betreft, wat te hoog gerekend zijn, omdat van een 5 pCt. rendement van het vermogen is uitgegaan, zij mogen voorts tot de allerhoogste behooren, omdat de Amsterdamsche inkomstenbelasting bijzonder zwaar is (in zeer veel andere grootere en kleinere steden is het echter maar weinig beter gesteld), ze zijn dan ook van dien aard, dat, keek men naar niets anders, kwalijk te gelooven ware, dat *wij* niet in den oorlog betrokken zijn geweest, ja misschien niet nog oorlogsschatting te betalen hebben ook. Het leidt wel niet den geringsten twijfel, of zóó hoge belastingen, naar inkomen en vermogen, indien ze al niet, wat vaak het geval zal zijn, uit het vermogen worden betaald, komen in elk geval uit dat deel van het inkomen, waaruit anders de normale, en thans meer dan ooit noodige, aanwas van het nationaal kapitaal zoude voortkomen. Hoe ziet nu echter de toekomst er uit? Is er kans, dat er van deze zware belastingen naar het inkomen en vermogen in de naaste toekomst iets af kan, hetzij omdat er minder geld noodig is, hetzij omdat men het geld uit andere belastingen kan trachten te vinden. Of ziet het er naar uit, dat ook van rijkswege de schroef van inkomsten- en vermogensbelasting binnenkort wederom zal moeten worden aangezet? De toekomst is helaas ten deze somber. Trachten we de cijfers van de naaste toekomst te construeeren uit de zeer verspreide gegevens. Gelijk ik boven reeds aanduidde, moet ik voorzichtigheidshalve reeds bij voorbaat het bekende S. E. & O. bij mijne becijferingen schrijven.

Volgens de millioenennota sluit de begrooting voor 1921, gelijk die is ingediend, met een tekort op den gewonen dienst van f 43.700.000 gedurende de schriftelijke en mondelinge behandeling van de begrooting zijn de gewone uitgaven verhoogd met „ 34.000.000 (waaronder f 30 millioen voor de onderwijzerssalariissen),

geeft een tekort van f 77.000.000

Anderzijds is er, gelet op de hoogere opbrengst der middelen in de laatste maanden van het jaar, aanleiding om ook de raming der ontvangsten te herzien.

De middelen A—F zijn voor 1921 geraamd op f 402.000.000 terwijl de opbrengst over 1920 bedroeg „ 439.600.000

Is er dus in 1921 acres noch decrees, dan zal de opbrengst boven de raming gaan „ 37.600.000 waarbij wij zekerheidshalve voor de overige middelen nog voegen 5.000.000 te zamen „ 42.600.000

blijft tekort over 1921 f 35.100.000

Transport f 35.100.000 dat echter nog mag verminderd worden met de hoogere opbrengst van de reeds aangenomen verhooging van den gedistilleendaccijns, geraamd op 15 millioen per jaar, van welk bedrag echter zeker reeds eenige millioenen zitten in de bijzonder hoge opbrengst van dien accijns over Decembr 1920 en dat wij dus stellen op „ 12.000.000

blijft tekort f 23.100.000

Echter is er nog rekening te houden met een aantal uitgaven, welke reeds vaststaan, maar waarop in de aangenomen begrooting nog niet is gerekend zooals:

maatregelen ten behoeve van het rijks-personeel, geraamd op f 16.500.000, waarvan echter omstreeks f 6.700.000 is af te trekken, wijl reeds begrepen onder de f 30 millioen voor de onderwijzerssalariissen en onder het na te noemen tekort van het Posterijbedrijf, blijft

afschaffing van den portvrijdom der dienstbrieven (een bedrag dat reeds in ontvang is gerekend bij het becijferen van het na te noemen tekort op den Post- en Telegraafdienst) „ 4.500.000

bijdragen voor de Woningwet op f 500.000 geraamd, doch die wel tot f 2.500.000 zullen oploopen „ 2.000.000 en voorts een aantal verhoogingen als gevolg van eerlang te behandelen wetten, aan welker totstandkoming wel niemand twijfelt als daar zijn:

dividendgarantie voor de beide groote spoorwegmaatschappijen, aangenomen, dat deze overigens zich zelf bedruipen maar méer ook niet „ 2.000.000

de nieuwe Pensioenwet voor de Militairen, waarvan ik meen, de meerdere directe uitgaven te mogen stellen op .. „ 1.000.000 de nieuwe burgerlijke pensioenwet (hier is het zeer moeilijk een bedrag aan te nemen, omdat in de kosten van de maatregelen voor het rijkspersoneel en voor de onderwijzers reeds begrepen is een deel van de 16½ pCt. der salariissen, welke de Staat als storting in het te stichten pensioenfonds voor zijne rekening neemt. Ik meen echter niet zeer ver van de waarheid te zijn, als ik de overige méeruitgaven, voortvloeiende uit de nieuwe burgerlijke pensioenwet (inclusief de weduwenpensioenen) stel op .. „ 25.000.000

eindelijk nog de noodregeling voor de gemeenten „ 10.000.000

vermoedelijk totaal te dekken tekort f 77.400.000

Het schijnt niet waarschijnlijk, dat uit de eerlang te behandelen verhooging der successierechten (die zich immers eerst 8 maanden na de invoering doet gevoelen) iets aan het jaar 1921 zal ten goede komen. Evenmin is zulks te verwachten van de nieuwe tabaksbelasting, welke immers volgens de toelichting in de eerste jaren geen bate geeft, worden de opbrengst gebruikt voor de vergoedingen der huisindustrie enz. Daarentegen is onder het becijferd tekort nog niet begrepen het te verwachten tekort op het Staatsbedrijf der Posterijen enz., dat volgens de ingediende begrooting na aftrek van de bate, welke uit de wijziging der tarieven voortvloeit, geraamd wordt op „ 13.500.000

Wij vinden dus een te dekken tekort van f 490.900.000

In deze becijfering werd aangenomen, dat de middelen in 1921 evenveel zullen opbrengen als in 1920. Het is zeer wel mogelijk, dat deze veronderstelling te pessimistisch blijkt. Van enkele belastingen is de heffing nog achter (de personeele belasting); de laatste maanden gaven altijd nog behoorlijke accresen te zien, die wel niet precies met 1 Januari 1921 zullen ophouden. De stijging der middelen is echter zóó sterk geweest en zoozeer aan abnormale omstandigheden (d.w.z. niet aan een regelmatige stijging van de welvaart) te danken geweest, dat men er ernstig op moet voorbereid zijn, dat er op een oogenblik ook een sterke reactie intreedt. Het is zeer wel mogelijk, dat het Middelenjaar 1921, waarvoor het werkjaar 1920, dat nog een tamelijk goed jaar voor velen was, in sommige opzichten als heffingsbasis geldt, nog een flink eind boven het Middelenjaar 1920 uitkomt en het tekort van 1921 dus niet onbelangrijk beneden f 90.900.000 blijft. Maar het is wel haast onaannemelijk, dat, met de algemeene crisis, welke thans ingetreden is en welke wel eens zeer lang kon duren, en met de stijging van de waarde van het geld maar een meer blijvend niveau, die thans ook ingetreden is, de rijksmiddelen niet een tijd van teruggang, hoogstens van handhaving der bestaande recordcijfers, tegemoet gaan. Als in de 24 maanden van 1921 en 1922 te zamen een accres der Rijksmiddelen boven de opbrengst van 1920 te zien zal zijn, dat gelijk is aan het bedrag, waarmede de begroting voor 1922 die voor 1921 volstrekt onvermijdelijk moet te boven gaan (door de natuurlijke stijging der uitgaven), dan mogen wij al zeer tevreden zijn. En gesteld zulks is het geval, dan zal, al moge 1921 wat beter aflopen dan hierboven becijferd, het jaar 1922 toch een tekort te zien geven van f 90.900.000, *verminderd* met hetgeen de — nog aan te nemen — successie-verhooging zal opbrengen — stel f 25 miljoen²⁾ —; dus een tekort van f 65.900.000.

Nu heeft de Minister van Financiën nog een aantal nieuwe middelen in min of meer gevorderden staat van voorbereiding, t.w.:

de tabaksbelasting, raming	f 20.000.000
de verhoogde grondbelasting, naar ik meen te stellen op	„ 15.000.000
(als men rekening houdt met de stijging der grondwaarde sedert de indiening).	
de verhooging der loodsgelden en rechten voor de afgifte der zeebrieven	„ 2.300.000
de herziening van het Tarief van Invoerrechten, in de begrotingsstukken der 1e Kamer voor het jaar 1919 geraamd op ..	„ 13.500.000
te zamen	f 50.800.000

Gesteld echter, dat dit een en ander gemakkelijk tot stand is te brengen, wat met de grondbelasting en de tariefsherziening zeker niet het geval zal zijn, dan staan er tegenover die nieuwe baten voor den Staat, (maar lasten voor de ingezetenen) toch ook weer tal van nieuwe uitgaven, die al vrijwel zeker zijn.

Zonder de hoop compleet te zijn noem ik de volgende:

1. De tegenwoordige korting op de uitkeeringen aan gemeenten volgens de onderwijswet (wegens de onderwijzers-salarissen) vervalt binnenkort, doch daarentegen vervallen ook de rijksbijdragen voor den schoolbouw. Bij de debatten over de onderwijzers-salarissen werd voor het eerste bedrag f 10.400.000, voor het tweede f 2.000.000 genoemd; blijft dus verlies voor het Rijk	f 8.400.000
2. het bedrag, dat krachtens de wet van	f 8.400.000

¹⁾ Afgezien nog van hetgeen de werkloosheidsuitkeeringen meer zullen vorderen dan de raming.

²⁾ De raming in de Toelichting is f 20 miljoen, doch is gebaseerd op tamelijk oude cijfers (1917). Het is natuurlijk ook mogelijk, dat dit verschil weer verloren gaat doordat in de Kamer de inderdaad zeer hoge percentages wat worden gematigd.

Transport f	8.400.000
3 Juni 1905 op de uitkeeringen aan de gemeenten ingevolge de wet van 1897 werd gekort, zal, naar in de Kamer werd medegedeeld, in het vervolg bestemd worden voor extra-uitkeeringen aan gemeenten, die door de nieuwe regeling van de onderwijsuitgaven bijzonder zwaar belast worden; dat bedrag is te stellen op	„ 4.700.000
3. uitgaven ingevolge het wetsontwerp in zake de ziekenzorg; deze zijn bij de installatie der Staatscommissie tot voorbereiding der zaak geraamd op	„ 10.000.000
4. uitgaven ingevolge het wetsontwerp tot regeling van het bewaarschoolonderwijs, waarvoor geraamd	„ 2.500.000
5. instelling van gezondheidsdiensten volgens de toelichting van het wetsontwerp, te stellen op	„ 700.000
6. kosten van de vrijwillige ouderdomsverzekering in het overgangstijdperk (wet van 4 Nov. 1919 Stbl. no. 628). Als maximum-uitgave bij algemeene deelname is gesteld per jaar f 31 miljoen. De helft hiervan nemende komt men op	„ 15.500.000
7. het bedrag, waarmede de uitgaven voor bijdragen volgens de Woningwet ook bij de matigste raming binnenkort zeker de, door mij voor 1921 aangenomen, f 2.500.000 zullen te boven gaan ..	„ 2.000.000
te zamen f	43.800.000

Van de bovengenoemde f 50.800.000 aan nieuwe middelen, waarvan menigeen de spoedige totstandkoming zal betwijfelen, hebben dus f 43.800.000 reeds een vrij zekere bestemming. Er blijven dus van al die vogels in de lucht tot dekking van het tekort, dat over 1922, ook als de Regeering niets nieuws meer begint, is te verwachten en dat door mij op f 65.900.000 werd gesteld, slechts f 7.000.000 beschikbaar: saldo tekort f 58.900.000 (wat gelijk staat met 70 procenten op de Rijks-Inkomsten, gelijk die in 1920 inkwam).

Inderdaad, de vooruitzichten zijn niet fraai te noemen (ook niet, wanneer mijne becijfering, gelijk ik hoop, vele miljoenen te hoog wordt geacht door insiders).

De vooruitzichten zijn als volgt te resumeeren: *Wanneer* aan de thans reeds vaak ondragelijke lasten — die de noodzakelijke kapitaalvorming ernstig belemmeren — *nog een bedrag aan nieuwe belastingen wordt toegevoegd* (inclusief de successiebelasting-verhooging) *van ruim 75 miljoen en wanneer* voorts *het fenomenale accres* der middelen niet over gaat in een belangrijk decrees, (zoals de meesten verwachten) *maar slechts terugloopt tot het meer normaal accres* van eenige procenten per jaar, *dan nog* zal, als de thans in hoofdzaak reeds in dichte vaten zijnde plannen der regeering doorgaan, *nog met een tekort te worstelen zijn van bijna f 60 miljoen per jaar.*

Groote zorg voor de toekomst kan men inderdaad aan dit Kabinet in zake de financiën niet toeschrijven. Terwijl in tientallen van geschriften werd gewaarschuwd: „Laat U niet door den tijdelijken schijnbloei van de wijs brengen, de moeilijkste jaren, de grootste economische zorgen, komen nog”, heeft het Kabinet door bodemloos optimisme ons financieel wezen mijns inziens zóó in het moeras gebracht, dat, zelfs al vallen die moeilijke jaren, die nu met ernst schijnen aangebroken te zijn, nog wat mede, boven het Ministerie van Financiën het opschrift begint te passen: „Wie hier binnen treedt late alle hoop varen.”

Terwijl reeds in 1916, bij het begin van de daling van de koopkracht van het geld, in de officieele stukken werd gezegd, dat de stijging van de staatsinkom-

sten, welke met die waardedaling samenhang, moest worden gereserveerd voor de stijging der uitgaven, welke er ook het onvermijdelijk gevolg van zoude zijn, schijnt er in de laatste jaren te zijn huisgehouden, alsof er een eindelooze gouden regen in de schatkist zou nederdalen. Ongetwijfeld is de stijging der uitgaven ook voor een belangrijk deel het gevolg van de waardedaling van het geld, die in vele gevallen verhooging van posten beslist onvermijdelijk maakte. Maar de gevolgen van die waardedaling hebben nog geenszins in de geheele begrooting doorgewerkt; vele uitkeeringen en subsidies, vele der hogere tractementen ook, zijn niet, of bij lange niet, verhoogd in de mate waarin ze in koopkracht achteruitgegaan zijn.¹⁾ De betrokken belangen zullen dus, tenzij de waarde van het geld wederom radikaal verandert, slechter verzorgd blijven, dan ze waren vóór den oorlog, of er zal worden toegegeven aan aandrang tot verhooging der posten, waarvoor de gelden niet beschikbaar zouden zijn.

Gelijk de overgrote meerderheid der burgers zich de ware betekenis van de stijging van hun geldinkomen niet goed heeft kunnen indenken en zich min of meer heeft gedragen alsof hun werkelijk inkomen, hun koopkracht was vergroot, terwijl inderdaad slechts het aantal guldens, waarin het werd uitgedrukt, was toegenomen, zoo schijnt ook de Rijk-regeering den waren toestand niet te hebben ingezien, de verdubbeling der geldsommen van de ontvangsten voor accessen van het werkelijke rijksinkomen te hebben aangezien en voorzover die accessen niet noodzakelijk dadelijk moesten strekken tot dekking der, door dezelfde oorzaak verhoogde, uitgaven (met name verhooging van de tractementen en van vele materiele uitgaven) de gewaande inkomensverhoging van het Rijk voor nieuwe groepen van uitgaven gebruikt. Ja, terwijl wel geen particulier zal gemeend hebben, dat zijn geldinkomen bij voortdurende zoude toenemen, gelijk het onder den invloed van de waardewijziging van het geld deed, lijkt het er wel wat op, dat de Regeering zulke exorbitante accessen als normale is gaan beschouwen en er hare financiële politiek op gebouwd heeft.

Grif moet worden erkend, dat het zeer moeilijk is om, waar Parlement en Publieke opinie optimistisch zijn en vaak de teekenen des tijds maar liever verkeerd verstaan, als zulks tot steun strekt om de St. Nikolaas-rol van den Staat te kunnen volhouden, den voet dwars te houden tegen een politiek, die later algemeen berouwd zal worden. En het ware dan ook niet billijk het Kabinet al de schuld te geven van den financiële toestand, waarin wij binnenkort zullen geraakt zijn. Zeker vergemakkelijkt een Kabinet zich zulk een moeilijke taak echter niet, als het de individueele verantwoordelijkheid van den Minister van Financiën, met betrekking tot de uitgavenpolitiek, overdraagt op de meerderheid van het kabinet zelf, waarin nu eenmaal 10 mensen zitten, die meestal meer politiek belang hebben bij scheutigheid dan bij zuinigheid met rijks-geld en maar één, bij wien zulks andersom is.

ANT. VAN GIJN.

SOCIALISATIE VAN DEN STEENKOLEN MIJNBOUW. *)

V.

Nieuwe voorstellen en gegevens.

Socialisatie is tegelijkertijd een economische en een politieke kwestie. Het verband en het verschil daartusschen worden als regel veel te eenvoudig bekeken. Doch de feitelijke ontwikkeling leert wel anders. In 't bijzonder geldt dit de eerste en ernstigste socia-

¹⁾ Ik zeg niet, dat ze juist in die mate verhoogd hadden moeten worden, want iedereen zal zijn deel moeten dragen in de algemeene verarming en de armsten het minst.

*) een nieuw vervolg op de artikelen over dit onderwerp in de nos. van 29 Sept., 6 Oct., 13 Oct. en 20 Oct.).

lisatiepoging voor den belangrijken Duitschen steenkolenmijnbouw.

De vorige bespreking eindigde ik in het nummer van 20 October 1920, met de verwachting, dat de politieke kwestie eene oplossing naderende die echter geen waarborg gaf dat dit ook met de economische kwestie het geval zou zijn. En inderdaad zegde de Duitsche rijkskanselier op 27 Oct. een zeer spoedig in te dienen wetsontwerp toe. Men behoeft geen gewaagde veronderstellingen te maken om aan te nemen, dat deze toezegging verband hield met de houding der meerderheidssocialisten tegenover de regeering. Hun uitgesproken voornemen tot opbouwende kritiek eischte een belofte, die het mogelijk maakte van felle oppositie afstand te doen. Die belofte was een socialisatiewet.

Verwacht moest daarom worden, dat het deskundig onderzoek van den economischen kant der kolensocialisatie weinig invloed meer zou hebben op de beslissing. De discussies, die in den Rijkseconomischen raad gevoerd werden, gingen aldoor den politieken kant op. Het werd een argumentenstrijd op bekende thema's, die eens frisch klonken doch langzamerhand afgezaagd werden. De benoeming eener commissie van 15 leden, die te zamen met een even sterke commissie uit den Rijkskolenraad zou beraadslagen, gaf echter een merkwaardige wending aan den gang van zaken. Dit kwam voort uit den sterken grondslag, die aan de commissie werd gegeven. Haar taak toch was verzoenend; uiterlijk: van de werkgevers met de werknemers; innerlijk: van de politieke beslissing met een uitvoerbare economische oplossing. Zoo glad ging het nog niet, dat in deze commissie van dertig leden de politieke, theoretiseerende en dogmatiseerende strekking der discussie's werd onderdrukt. Daarvoor was weer hetzelfde middel noodig. De spraakzame vergadering beperkte zich tot zakelijkheid door een verzoeningscommissie of een overlegcomité in te stellen van zeven personen. Deze sprak niet meer voor de tribune, doch onderhandelde. Daarmede scheen het overheerschen van de economische boven de politieke kwestie verkregen. Het zou geen vertraging brengen, noch ook reactie. De zeven heeren waren drie mijnbouwleiders: Stinnes, Dr Vögler en Dr. Silverberg en daartegenover: Wagner vertegenwoordiger van de soc.-demokr. mijnwerkers en redacteur van hun orgaan, Imbusch vertegenwoordiger der christelijke mijnwerkers, en Werner mijnopzichter, vertegenwoordiger van de mijnbeambten. Een burgemeester, Dr. Berthold, behartigde de belangen der verbruikers en was tegelijk neutraal voorzitter. Deze commissie kwam op 11 en 12 November met een voorstel, aangeduid als het plan Stinnes-Silverberg, in de vergadering van dertig leden uit economischen- en kolenaar, een voorstel, dat onmiddellijk groot opzien baarde toen het publiek bekend werd. Alvorens de betekenis hiervan uiteen te zetten, zij in 't kort samengevat wat het voorstel omvat. Drie middelen worden aangegeven om aan de bestaande onbevredigdheid over het kolensmijnbedrijf tegemoet te komen. Allereers het doen samengaan van verschillende mijnen, die thans elk op zich zelf oneconomisch ontgonnen worden, en het voegen van slechter renderende bij beter renderende om sterkere bedrijfseenheden te vormen. In de tweede plaats het scheppen van kleine aandelen in elke onderneeming ten behoeve van de arbeiders en beambten om hen aldus tot deelnemers te maken, terwijl de Staat zich door belastingen een winstaandeel zou kunnen verzekeren. In de derde plaats het doen samengaan van mijnondernemingen met de kolensverbruikers, die zich daartoe moeten organiseren. Evenals de groote ijzerindustrie zich de zeggenschap over steenkolenmijnen verwierf, zouden andere industrieën, electriciteits-centralen, gasfabrieken, en ook huisbrandverbruikers datzelfde door middel der gemeenten moeten doen.

De verwondering over dit voorstel was groot, en niet minder het feit, dat de commissie van zeven leden, met uitzondering van den opzichter Werner, zich ermede had vereenigd. Men noemde het een kunststukje van Stinnes. De redenen daarvoor liggen voor de hand, zoowel om dat, wat het voorstel *wel*, als ook om dat wat het *niet* bevat. In punt 1 werd toch gezien het opslokken van kleine door groote mijnen, waartegen vroeger zoo vaak een onbewust rechtsgevoel in het volk opkwam. In punt 2 werd gezien een vernieuwing van een stelsel voor winstdeeling, dat nooit meer dan een bescheiden succes verwierf, en waartegen aangevoerd werd, dat het de arbeiders tot beurspeculatie verlokke of wel hen tot kleine kapitalisten probeerde te maken. Ten slotte zag men in punt 3 de zoogenaamde vertikale organisatie van het bedrijfsleven, doordat bedrijven van grondstoffen, half- en eindproducten een samenhangend geheel vormden. regelrecht gesteld tegenover de populaire horizontale organisatie, die zoowel bij de z.g. Planwirtschaft naar Rathenau's denkbeelden, als ook in allerlei socialisatieprojecten de bedrijven van éénzelfde soort, dus b.v. alle kolenmijnen, of alle textiel fabrieken tot een nationale productie-eenheid verbond. Ook tegen die vertikale organisatie bestond, evenals tegen het opnemen van kleine in grootere ondernemingen, een vijandigheid in breede volkskringen. De twee aanbevolen methoden waren toch die, welke de magnaten, de nijverheidskoningen, de machthebbers in het economisch leven steeds hadden toegepast. Juist Stinnes was het, die aan de toepassing dezer methoden zijn grootheid te danken had. Voor, tijdens en na den oorlog had hij op deze manier gewerkt en gebouwd. Gelijkijdig met de behandeling der socialisatie-plannen werd bekend hoe 'n reusachtig project in deze richting was uitgewerkt. Onder den naam Rhein-Elbe of Electro-Montan-Konzern voegden zich samen: de Gelsenkirchener Bergwerks A. G., de Deutsch-Luxemburgische Bergwerks und Hütten A. G. en de Bochumer Verein für Bergbau und Gusstahlfabrikation, elk op zich zelf reeds een samenbouw van vele oudere ondernemingen op 't gebied van kool en ijzer met de Siemens-Schuckert-Konzern, die behalve een samenvatting van groote electrotechnische industrieën invloed heeft op een respectabel aantal elektrische centralen en andere industrieën.

Op den achtergrond staat bovendien nog een verbinding met de grootste energie-producent van Duitsland, de Rheinisch-Westfälische Elektrizitätswerke, waarvan Stinnes de geestelijke leider heet te zijn.

Met schrik — doch ook met bewondering — had men dezen vertikalen trustbouw gezien, die slechts een grootscher voorbeeld was van verschillende andere combinaties, die tot stand kwamen, en die zich in het economische leven buiten den invloed van — en ongestoord door — politieke invloeden en plannen voltrokken. En juist dit laatste wekte de antipathie en het wantrouwen van de politieke leiders, die de reorganisatie van het bedrijfsleven met hunne politieke en democratische middelen tot stand hoopten te brengen.

Het voorstel Stinnes-Silverberg scheen al bij voorbaat veroordeeld om wat het ongegeneerd bevatte. Nog meer echter door wat het niet bevatte. Er was geen sprake van onteigening der bezitters, en er was ook geen sprake van den nieuwen bezitter, n.l. de gemeenschap. En die beide waren toch de hechte grondslagen van wat socialisatie moet heeten. Onteigening der mijnbezitters door en voor de gemeenschap is socialisatie. Zoo had het steeds geheeten. Vollsocialisering was het wanneer dat direct gebeurde. 'Gedeeltelijk moest het zijn wanneer die eigendomsoverdracht geleidelijk geschiedde. En deze politieke vorm der socialisatie, n.l. de vorm die met politieke middelen er aan gegeven kan worden, was door het nieuwe voorstel — zonder meer genegeerd. De mijnopzichter Werner had dit onmiddellijk gevoeld, en zijn minder-

heidsvoorstel was dan ook een herhaling — slechts in één detail afwijkend — van het plan Lederer en het wetsvoorstel der onafhankelijke sociaal-demokraten. Dat de arbeidersvertegenwoordigers Wagner en Imbusch met het plan Stinnes-Silverberg meegegaan waren, wijst erop, dat het niet zoo slecht is als het voor eenzijdig gerichte en ondeskundige hersenen geleek. Vraagt men zich af waarom de bestaande toestand in de steenkolenmijnen als onbevredigend gevoeld werd, dan kan men zuiver sociaal-economisch redeneerende zeggen, dat 1°. een rationeele exploitatie van den nationalen steenkolenrijkdom te wenschen overliet, en dat dientengevolge het geheele volk er niet zooveel baat bij had als wel het geval kon zijn, 2°. de mijnwerkers ontevreden waren over hun positie, omdat zij meenden, dat de opbrengst van hun zwaar en gevaarlijk werk door anderen genoten werd, en 3°. de kolenverbruikers geen invloed hadden op den prijs, dien zij voor de kolen moeten betalen.

Uitgaande van de gedachten, dat staatsexploitatie ongewenscht is, en aan het initiatief der leiders alle speelruimte gelaten moet worden; gedachten, die bij alle socialisatie-plannen ten volle aanvaard waren, gaf het voorstel Stinnes-Silverberg voor alle drie vormen van onbevredigdheid een redelijke oplossing. De beste exploitatie van de bodemschatten aan steenkool werd gewaarborgd door rationeele en evenwichtige bedrijfseenheden, die technisch en economisch tot de hoogste prestatie in staat werden gesteld, doordat zij niet te groot en niet te klein waren, en onder gelijksoortige gunstige omstandigheden zouden werken. De arbeiders zouden naast het aandeel, dat de bedrijfsradenwet hun in de bedrijfsleiding verschafte, ook hun aandeel in de financieele leiding en opbrengst kunnen verkrijgen met behulp der „Klein-Actien". Daarbij is niet te vergeten, dat de beteekenis van dit stelsel van winst-deeling niet theoretisch eens en voorgoed vaststaat. Uit het feit, dat het vroeger in sommige ondernemingen maar een zeer klein succes was, toen het door de ondernemers als gift aan de arbeiders werd verleend, mag niet zonder meer worden afgeleid, dat het eenzelfde geringe waarde zal hebben, wanneer het stelsel algemeen en wettelijk als een recht der arbeiders wordt doorgevoerd en op grond hunner eigen wenschen. Ook de bedrijfsraad, die vroeger hier en daar door een ondernemer is ingevoerd en door de arbeidersbeweging met wantrouwen werd gezien, is thans geworden tot een eisch der arbeiders. Niet het middel is op zichzelf te beoordeelen. Het resultaat, dat met het middel bereikt wordt, hangt af van de manier waarop het gehanteerd wordt, en niet het minst door de arbeiders zelf. Bovendien moet gevraagd worden of er dan een ander middel is, practischer en doelmatiger, om de arbeiders in financieele leiding en uitkomst te betrekken?

Ten slotte het belang der verbruikers. Is het middel dat groote verbruikers reeds aangerepen om zich van een gewenschte soort kolen de levering te verzekeren en tegen een billijken prijs, niet door de praktijk zelve aangewezen als het meest afdoende? Is dit niet een soort coöperatie als b.v. in den landbouw groote successen kon boeken? En zouden de kolenverbruikers dit middel niet kunnen aanwenden, vooral wanneer hun daarbij de helpende hand werd geboden?

Inderdaad waren de voorstellen Stinnes-Silverberg, die op 11 en 12 November bekend werden, een diepere beschouwing dan de oppervlakkige tegenstelling met de gladdere en populaire beschouwingen ten volle waard.

Er was echter nog een vierde onbevredigdheid met de positie van den kolenmijnbouw in Duitsland. Die onbevredigdheid zetelde niet in een direct landsbelang, niet bij de arbeiders of de kolenverbruikers, maar in de democratische politiek, en was gericht tegen de economische macht der groote bedrijfsleiders, een macht, waarop de politieke leiders niet alleen invloed, maar overwicht eischten. Tegen die macht ging en gaat de politieke socialisatie-vorm

Deze moet de macht van — wat gevoeld wordt als *het* kapitalisme — vernietigen, zoodat de politiek oppermachtig zal zijn. De zetel van de economische macht is niet alleen het bezit, maar ook de organisatie van het bezit in kartel en trust.

Aan deze vierde onbevredigdheid kwam het voorstel Stinnes-Silverberg volstrekt niet tegemoet. Integendeel het braveerde die. De gevolgen daarvan moesten wel een strijd zijn, die onmiddellijk uitbrak, en waarin de politieke vorm der socialisatie met groote kracht naar voren werd gebracht, in motie's, vergaderingen, pers en alle andere middelen, waarover de politiek beschikt.

Betrekkelijk spoedig, n.l. op 20 November, werd door de meerderheidssocialisten eene interpellatie in den Rijksdag gehouden om de regeering aan hare vroegere beloften te herinneren en op een snelle beslissing aan te dringen. De politieke taak van den interpellant Loeffler (arbeidersvertegenwoordiger in het kolenverbond of centraal syndikaat) was gemakkelijk daar de regeering aan een reeks beloften was vastgeklonken. Verder was de interpellatie een publieke aanval op het plan Stinnes-Silverberg, die door de volgende zinsnede het beste gekenmerkt is. „De concentratie der bedrijfstakken in vertikale richting is vanaf het privaat-kapitalistische standpunt een werkelijk grootsche gedachte, doch zou in de practijk voeren tot de stichting van een economischen staat binnen den politieken staat, die voor de Duitsche eenheid een gevaar moet worden.” Merkwaardig voor de interpellatie door een man, die reeds een jaar de syndikaatspractijk in onmiddellijk contact had leeren kennen, was zijn opvatting over de eigendomsrechten van de kolen. Deze week geheel af van de bekende ont-eigeningsbeschouwingen der socialisatie-plannen, en bewoog zich langs de lijnen van de mijnrechtsontwikkeling (* zie het eerste artikel E. S. B. van 29 Sept. '20). Geen wonder dan ook, dat de regeering de interpellatie noemde: „ausserordentlich massvoll und sachlich begründet.” Ondertusschen kon de regeering de vervulling van hare beloften gemakkelijk verschuiven achter de beslissing van de vereenigde rijks-economische raad en kolenraadcommissies, om naast de zeven hiervoor genoemde heeren van 't verzoeningscomité nog zeven anderen te benoemen niet uit het mijnbedrijf afkomstig. Het waren Bernhard, Paul Müller, Kleine, Rathenau, Krämer, Klingen en Beckmann. Ook deze nieuwe commissie van 14 had tot taak verzoenend te werken, ondanks de scherpe tegenstellingen, die door het voorstel Stinnes-Silverberg op den voorgrond gebracht waren. Zij kreeg tevens ter onderzoek mede een nieuw plan, dat door Beckmann en Erkelenz bij de commissie van 30 was ingediend, waarover hierna iets meer gezegd zal worden. 'Op 1 December zou de tweede periode der verzoening geopend worden, natuurlijk in een besloten vergadering. Daarop wilde de regeering wachten en dat zij het kon doen, gesteund door centrum en demokraten was stellig een gevolg van de sterke ont-nuchtering, die ten opzichte der socialisatie was ingetreden. Kenmerkend daarvoor is ook de houding van den vertegenwoordiger der links-onafhankelijke sociaal-demokraten — thans communisten — op 20 Nov. in den Rijksdag. Het was een aanval op de meerderheidssocialisten, die „wiederholt die Gelegenheit zur Sozialisierung des Bergbaues verpaszt hatten”. Zij wilden geen socialisme, maar fiskalisme, zeide hij. Stinnes was verziend. De kolen zijn niet af te scheiden van de andere bedrijfstakken, die tegelijk met de mijnen gesocialiseerd moeten worden. Dat kan niet door de gewone politieke middelen geschieden, en het is huichelarij daarvoor op te komen. Alleen een sowietstelsel en de proletarische staat kunnen dat klaar spelen: Na 20 Nov. zou deze gedachte zich nog verder ontwikkelen en scherper gepropageerd worden. Er is zelfs een plan gepubliceerd van de communistische mijnwerkers, waarbij het in 't bezit nemen van de mijnen door de arbeiders opnieuw naar voren ge-

bracht wordt, en waarin de bedrijfsleiders onder bedreiging met de zwaarste straffen aangemaand worden om in dat geval niet alleen op hun post te blijven, de arbeiderscommissies te gehoorzamen, doch ook hun uiterste best te doen. Tegen deze propaganda moesten de meerderheidssocialisten eene andere stellen, en daarom konden zij niet toelaten, dat het politiek eenvoudige project der „Vollsocialisierung” ondermijnd werd door de plannen Stinner-Silverberg, Beckmann-Erkelenz, of wat er verder uit de verzoenings smeltkroes te voorschijn zou komen. De vertegenwoordigers der meerderheidssocialisten werden dan ook uit de verzoenings-commissie teruggenomen. Voor dezen gang van zaken, n.l. het scherp ingrijpen der politiek, was een fatale datum van beteekenis, n.l. 20 Februari 1921, de dag waarop de verkiezingen voor den Pruisischen landdag gehouden worden. En in dit verband is ook te zien de belofte, waarmee de Rijksregeering het jaar 1921 opende, om n.l. nog in de maand Januari het wetsontwerp op de socialisatie der kolenmijnen in te dienen.

Is. P. DE VOORS.

DE RECENTE ONTWIKKELING DER CANADEESCHE BANKEN.

II.

De neiging tot fusie is ook in Canada de laatste jaren sterk aan den dag getreden. Wel kwamen ook vroeger nu en dan fusies voor, doch gewoonlijk betrof het transacties van zeer ondergeschikt belang.

De eerste belangrijke fusie dateert feitelijk van 1912, toen de Canadian Bank of Commerce de Eastern Townships Bank overnam, welke in Quebec en Ontario een vrij groote rol speelde. Daardoor was de Canadian Bank of Commerce na de Bank of Montreal de grootste instelling des lands geworden, waarbij door hare fusie met de Traders Bank of Canada einde 1913 de Royal Bank zich als „Dritte im Bunde” kwam voegen. Vervolgens trok de Bank of Nova Scotia de publieke belangstelling tot zich, doordat zij in Februari 1913 de Bank of New Brunswick overgenomen hebbend, in November 1914 ook de Metropolitan Bank absorbeerde.

Ofschoon deze transacties der Bank of Nova Scotia slechts overneming van instellingen van beperkten omvang betroffen (beide overgenomen banken toch waren vrijwel uitsluitend in de maritieme provinciën werkzaam), gingen hier en daar stemmen op, welke wezen op het gevaar eener sterk doorgevoerde bankconcentratie. Aangedrongen werd op het uitoefenen van een nauwlettend toezicht op verdere voorstellen tot fusie, hetgeen te gemakkelijker uitvoerbaar was, doordat de toestemming van den minister van financiën vereischt wordt voor de overneming van eene bankinstelling door een andere. Daarbij geldt, dat de beslissing afhankelijk moet zijn van het belang der gemeenschap en niet van dat der aandeelhouders en verdere geïnteresseerden.

Dat deze wetsbepaling geen doode letter was, ondervond de Royal Bank in 1915. In haar streven om Canada's eerste bank te worden, meende zij haar doel te bereiken door een fusie-voorstel te doen aan de Bank of Hamilton. Deze instelling bedient hoofdzakelijk het belangrijke industriegebied van Zuid-Ontario, waar hare aandelen dan ook meerendeels gehouden worden. Het publiek in dat landsdeel verzette zich hevig tegen aanneming van het fusie-voorstel en, geholpen door de tegenstanders van fusies op algemeene gronden, smaakte het het genoegen, dat de minister van financiën zijn toestemming tot fusie weigerde, daarbij als motief aanvoerende, dat geen bewijzen waren overgeleverd, dat de fusie in het algemeen belang zou zijn. Beide banken hadden z.i. een nuttige rol in Canada's maatschappelijk en economisch bestaan te vervullen en hun samengaan zou geen vooruitgang brengen.

De Royal Bank liet zich evenwel niet uit het veld slaan, en wist dan ook einde 1916 goedkeuring te

verkrijgen op de overneming der oude Quebec Bank, de geduchte mededingster der Bank of Montreal in vroeger jaren, terwijl in Maart 1918 de overneming der Northern Crown Bank volgde. Deze laatste, zelf ontstaan uit een samensmelting der Crown Bank met de Northern Bank, leidde een vrij lijdend bestaan en had reeds een reorganisatie doorgemaakt (door kapitaalsreductie), zoodat zij een geschikt fusie-object vormde. De Quebec Bank was evenmin in staat, de concurrentie met de groote geldinstituten vol te houden, gelijk hare bestuurders in hun laatste jaarverslag reeds hadden betoogd, zoodat ook deze fusie weinig verzet ondervond.

De Royal Bank leek bij de aankondiging der overneming van de Northern Crown Bank (die in het najaar van 1917 publiek gemaakt werd) inderdaad Canada's eerste bank te zijn geworden, en de Bank of Montreal achter zich te hebben gelaten, toen tot groote verrassing van het publiek deze laatste voor den dag kwam met de mededeeling, dat zij de controle over de Bank of British North America te Londen had verkregen. Deze bank werkte uitsluitend in Canada, doch onderscheidde zich van de andere banken door haar Engelsch charter van 1824 (dit verklaart dat haar hoofdzetel te Londen was) waardoor zij niet onderworpen was aan de bepalingen der British North America Act (Canada's grondwet), zoodat o.a. hare aandelen niet met een „double liability” bepaling waren belast. Door deze fusie werd de Bank of Montreal wederom Canada's grootste instelling (ofschoon het verschil met de Royal Bank miniem is) en verdween met de Bank of British North America tevens een eigenaardige factor uit het Canadeesch bankwezen.

Als laatste fusie valt te vermelden de overneming der Bank of Ottawa door de Bank of Nova Scotia. De Bank of Ottawa had een beperkten werkkring, daar zij hoofdzakelijk in de districten langs de Ottawa-rivier werkte, zoodat hare verdwijning wel eenig plaatselijk verzet ondervond, doch dit was niet van dien aard, dat de noodige toestemming tot fusie werd onthouden.

In tegenstelling met de fusie-neiging staat het streven der landbouwers in het Westen (onder leiding van den machtigen agrarischen bond, de United Grain Growers, die ook in de politiek een rol gaat spelen) om door de stichting van kleine lokale banken, op voorbeeld der Unie, in de credietbehoeften te voorzien. Tot nu toe heeft men daarmee weinig succes gehad, omdat de bankwetgeving zich daartegen verzet, en hebben alleen de coöperatieve vereenigingen in Manitoba eenige financieele operaties tot stand kunnen brengen. In verband hiermede is ook van belang het verleenen van een charter (in de laatste parlements zitting) aan de Great West Bank te Regina, een onderneming die blijkbaar bedoeld is als een instelling van provinciaal belang en die haar voorbeeld vindt in de Weyburn Security Bank, een kleine op Amerikaanschen leest geschoeide bankinstelling, die ruim tien jaren met succes in Saskatchewan, Canada's belangrijkste graanprovincie, werkzaam is.

Zijn dus in het binnenlandsche bankwezen heel wat veranderingen te vermelden, niet minder is dit het geval bij de vestigingen der Canadeesche banken in het buitenland. Op voorbeeld der Engelsche banken vonden dergelijke nederzettingen steeds hun oorzaak in de uitbreiding van handelsrelaties, en het valt dan ook niet te verwonderen, dat voornamelijk de oorlogsjaren met hun vermeerdering van Canada's buitenlandschen handel een uitbreiding in die richting te zien hebben gegeven.

De in 1914 bestaande buitenlandsche kantoren van Canadeesche banken waren hoofdzakelijk gevestigd in Britsch West-Indië, op Newfoundland (dat economisch met Canada één geheel vormt) en te Londen en New York.

Reeds in 1870 was de Bank of Montreal tot ope-

ning van een kantoor te Londen overgegaan, waarin zij in den loop der jaren werd gevolgd door de Commerce, Royal, Union en Dominion banken. Tijdens den oorlog kwam hierin geen wijziging, doch in Januari 1920 vestigde de Merchants Bank zich te Londen, terwijl in Juli 1920 ook de Bank of Nova Scotia daar een branche stichtte.

De stichting van een New Yorksch agentschap door de Bank of Montreal werd hiervoor reeds vermeld; dit voorbeeld is gevolgd door de Commerce, Royal, Merchants, Nova Scotia en Union banken, terwijl de kleine Standard Bank feitelijk eveneens te New York vertegenwoordigd door hare deelneming in de American Foreign Banking Corporation.

Overigens worden ook in andere plaatsen der Unie kantoren van Canadeesche banken aangetroffen, hoofdzakelijk met het oog op het grensverkeer en den transito-handel, hetgeen blijkt uit de filialen te Boston, Chicago, Spokane, Seattle, Portland en San Francisco. De Bank of Montreal en de Canadian Bank of Commerce bezitten beide een kantoor in Mexico City, doch deze zijn sinds jaren tot werkeloosheid gedoemd door de revolutionaire woelingen in Mexico, hetgeen beiden banken aanzienlijke verliezen heeft veroorzaakt.

Een merkwaardige buitenlandsche politiek volgt de Union Bank of Canada. Afgezien van hare kantoren te New York en Londen, heeft zij verder geen branches in het buitenland gesticht, doch zij tracht haar doel te bereiken door de Park-Union Foreign Banking Corporation, welke zij tijdens den oorlog heeft opgericht in samenwerking met de Park National Bank te New York. Deze financieele maatschappij stichtte reeds verschillende kantoren in het Verre Oosten (o.a. te Yokohama, Tokio en Shanghai), onderhoudt branches te San Francisco en Seattle en heeft onlangs de opening bericht van haar kantoor te Parijs.

Te Parijs zijn trouwens voor eenigen tijd ook filialen geopend van de Bank of Montreal en van de Royal Bank, terwijl de Fransch-Canadeesche Banque Nationale daar reeds sinds jaren een nederzetting bezit. De groote toeneming van het handelsverkeer tusschen Frankrijk en Canada tijdens den oorlog was aanleiding tot stichting dezer kantoren.

West-Indië staat reeds tientallen jaren in nauw economisch contact met Canada. Merkwaardig genoeg op het eerste gezicht, bezit de groote Bank of Montreal in dit deel der wereld geen enkel kantoor, doch dit valt te begrijpen als men weet, dat zij geïnteresseerd is bij de daar zeer actieve Colonial Bank, waarbij ook de National Bank of South Africa betrokken is en waarin de Barclay's Bank een controleerend belang heeft. Door deze belangengemeenschap heeft de Bank of Montreal uitstekende verbindingen over de geheele wereld, zoodat van haar zijde geen opening van talrijke buitenlandsche kantoren te wachten is.

Aansluiting bij Engelsche banken is trouwens ook verkregen door de Dominion Bank of Canada, die een belang verworven bij de British Overseas Bank, daarbij samenwerkend met de Anglo-South American Bank, de Imperial Ottoman Bank, Hoare's Bank en Glynn Mills Currie & Co., waardoor zij dus eveneens in vele deelen der wereld belangrijke relaties heeft verkregen.

Voor Italië geldt dit ten opzichte der Canadian Bank of Commerce, die sinds den oorlog in nauwe verbinding staat met de Credito Italiano via de British Italian Corporation. Overigens heeft de Canadian Bank of Commerce het West-Indische gebied betreden door vestiging van filialen te Havana en op Jamaica in den afgelopen winter, terwijl zij reeds vele jaren een branche onderhoudt op St. Pierre Miquelon. Blijkens haar laatste jaarverslag is zij niet voornemens tot de opening van kantoren in het Verre Oosten over te gaan, waarheen vorig jaar een aanzienlijke delegatie harer bestuurders een studiereis

maakte, doch wel bestaat het voornemen tot vestiging in Zuid-Amerika.

In dit werelddeel zal zij de tweede Canadeesche bank zijn, die er zich komt vestigen, daar de Royal Bank of Canada hier hare reputatie van Canada's meest agressieve bank ten volle heeft gehandhaafd. Oorspronkelijk bezat de Royal Bank, naast kantoren te Londen en New York, alleen een serie filialen in West-Indië (waar zij van de zijde der Bank of Nova Scotia vrij veel concurrentie ondervindt) ten getale van 36, doch sinds 1914 is dit aantal sterk uitgebreid (thans 55) en zijn ook vestigingen op het vasteland te vermelden. Zoo werden in 1917 5 kantoren op Dominica geopend, 4 in Venezuela, terwijl in 1919 de stichting van branches werd gemeld te Rio de Janeiro, Buenos Ayres en Montevideo, in welk jaar ook de stichting der Parijsche filiale valt. Alvorens tot opening der Zuid-Amerikaansche kantoren over te gaan, had de Royal Bank zich gevestigd te Barcelona, (het eerste kantoor eener Noord-Amerikaansche bankinstelling, in Spanje), waarmede tevens te kennen werd gegeven dat de Royal Bank voornemens was een werkzaam aandeel te nemen in het verkeer tusschen Spanje en Zuid-Amerika. De vestiging te Barcelona heeft daarbij aan beteekenis gewonnen door de belangengemeenschap, welke in 1918 tot stand kwam tusschen de Royal Bank en de London County Westminster & Parr's Bank, welke laatste \$ 1.000.000,— aandeelen der eerste instelling verwierf. De Royal Bank is daarop verder gegaan met hare buitenlandsche vestigingen en bond daarbij den strijd aan met de bekende Mercantile Bank of the America's, doordat zij naast de concurrentie, welke zij genoemde instelling reeds in Venezuela aandeel, ook in Columbia binnen drong, waar te Bogota en Barranquilla kantoren werden gesticht. Het bedrijf in Brazilië werd verleden jaar uitgebreid door de opening van filialen te Santos en Sao Paulo, terwijl verdere vestigingen over de geheele wereld in voorbereiding schijnen te zijn. Zoo werd mij kort geleden medegedeeld, dat opening van een kantoor te Rotterdam in overweging is.

Tijdelijk onderhield de Royal Bank een kantoor te Wladiwostok, in verband met de aanwezigheid van Canadeesche troepen in Siberië, doch dit is inmiddels weer opgeheven. Ten opzichte van Oost-Azië heeft de Royal Bank het voorbeeld der Union Bank gevolgd, door belang te nemen bij een der tijdens den oorlog opgerichte Chineesch-Amerikaansche financiële maatschappijen; verder verkreeg zij voor enkele jaren de controle over een kleine New Yorksche bank, hetgeen haar bedrijf daar te stede zeer vergemakkelijkte. De bankwetgeving van den staat New York belemmert namelijk de buitenlandsche banken in hun bedrijf door de bepaling, dat deze geen deposito's mogen aannemen of handelspapier discontoeeren. (Feitelijk kunnen buitenlandsche banken geen kantoor te New York onderhouden, hun nederzettingen heeten dan ook geen „branches”, maar „agencies”).

De oorlog heeft derhalve heel wat veranderingen in het Canadeesche bankwezen te zien gegeven; ongetwijfeld waren vele daarvan toch gekomen (de fusie-neiging bestond altijd in Canada, al kwam zij niet immer even sterk aan den dag), doch andere zouden onder normale omstandigheden op zijn minst twijfelachtig zijn geweest. De binnenlandsche activiteit lag in de lijn der dingen, doch de buitengewone uitbreiding van Canada's buitenlandschen handel als gevolg der economische ontwrichting van Europa, was niet te voorzien. Het pleit dan ook voor de leiders der Canadeesche bankinstellingen, dat zij, zoowel op eigen initiatief als later door samenwerking met banken in andere werelddeelen, er in geslaagd zijn Canada's rol als exportland, niet alleen van graan en andere eerste levensbehoefte, doch ook van industrie-artikelen, op den voorgrond te brengen en het land de voordeelen daarvan te doen genieten. Ondanks de moeilijkheden van den wereldkrijg zijn zij er in geslaagd de moeilijkheden te overwinnen, welke het financieren van

den uitvoer oplevert in een schaarsch bevolkt, kapitaal-arm, doch aan bodemschatten rijk gezegend land, en vol vertrouwen ziet men in het Dominion dan ook de toekomst tegemoet.

P. VAN EYK.

WETTELIJKE REGELING VAN HET ACCOUNTANTSWEZEN.

Aan het Verslag der Staatscommissie voor het Handelonderwijs en het Accountantswezen wordt nog het volgende ontleend nopens de door de Commissie ontworpen regeling voor het accountantswezen.

Ontwerp van Wet.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. De uitoefening van het accountantsberoep is vrij.

Art. 2. Er zijn register-accountants, waaronder deze wet verstaat de accountants, die op de in deze wet genoemde voorwaarden in het vanwege den Staat gehouden accountants-register zijn ingeschreven. De register-accountants zijn onderworpen aan het bij deze wet omschreven toezicht.

Art. 3. De register-accountant, die als accountant een stuk heeft ondertekend, is ook tegenover derden verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de daarin vervatte mededeelingen, tenzij en voor zoover hij daaromtrent eenig uitdrukkelijk voorbehoud aan zijn ondertekening mocht hebben toegevoegd.

Art. 4. De register-accountant, die een stuk heeft ondertekend, wordt steeds geacht dit als accountant te hebben gedaan, tenzij hij aan zijne ondertekening eene verklaring mocht hebben toegevoegd, waaruit het tegendeel uitdrukkelijk blijkt.

TWEEDE AFDEELING.

Van het Accountants-register.

Art. 5. Het accountants-register wordt gehouden door den in artikel 13 bedoelden raad van toezicht. Het ligt voor een ieder kosteloos ter inzage. De raad van toezicht geeft aan een ieder afschrift van of uittreksel uit hetgeen in het register is ingeschreven tegen betaling overeenkomstig een door Onzen Minister van Justitie vast te stellen tarief.

Art. 6. [*indiening verzoekschrift*].

Art. 7. In het accountants-register kunnen alleen worden ingeschreven meerderjarige Nederlanders, die in het bezit zijn van het diploma van accountant, bedoeld in artikel 27.

Art. 8. Alvorens tot inschrijving over te gaan, onderzoekt de raad van toezicht, of op grond van ernstige tekortkomingen in de uitoefening van het accountantsberoep of op grond van handelingen of gedragingen in strijd met waardigheid en goede trouw tegen de inschrijving bezwaar bestaat.

Art. 9. [*inschrijving; bij weigering beroep op arr. rechtbank te 's-Gravenhage*].

Art. 10. Indien de rechtbank beslist dat de weigering tot inschrijving ten onrechte is geschied en hare uitspraak in staat van gewijsde is gegaan, gaat de raad van toezicht tot inschrijving en openbaarmaking over.

Art. 11. Hij, die in het accountants-register is ingeschreven, betaalt binnen drie maanden na den datum van inschrijving een door Ons te bepalen recht.

Art. 12. De raad van toezicht gaat over tot doorhaling eener gedane inschrijving:

- a. indien niet is voldaan aan het bepaalde bij artikel 20;
- b. indien niet binnen den bij artikel 11 gestelden termijn het inschrijvingsrecht is voldaan;
- c. op een daartoe strekkend in kracht van gewijsde gegaan, vonnis bedoeld bij artikel 24;
- d. op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van den ingeschrevene.

De raad van toezicht geeft den betrokkene bij aangeteekend schrijven kennis van de gedane doorhaling met vermelding van de reden.

Hij zorgt tevens voor kosteloze openbaarmaking van de doorhaling en de reden daarvan door middel van de *Nederlandsche Staatscourant*.

Tegen de doorhaling, bedoeld onder a en b, staat beroep open bij de arrondissements-rechtbank te 's-Gravenhage binnen dertig dagen nadat het in dit artikel bedoeld aangeteekend schrijven ter post is bezorgd.

DERDE AFDEELING.

Van den Raad van Toezicht.

Art. 13. Het toezicht over de register-accountants wordt uitgeoefend door een raad van toezicht.

Art. 14. De raad van toezicht bestaat uit zeven leden met inbegrip van den voorzitter. De voorzitter is een lid van de rechterlijke macht. De leden worden benoemd door Onzen Minister van Justitie.

Vier der leden zijn register-accountants. De raad van toezicht doet eene aanbeveling van twee register-accountants voor elke door een register-accountant te vervullen plaats.

Artt. 15—19. [plaatsvervangende leden, aftreding etc.].

Art. 20. [eet of belofte].

Art. 21. De raad van toezicht ziet toe, dat de register-accountants het beroep van accountant overeenkomstig den door hen afgelegden eed (belofte) uitoefenen en zich gedragen naar den eisch van waardigheid en goede trouw.

Hij beoordeelt op aanklacht of uit eigen beweging of een register-accountant zich te dien opzichte heeft schuldig gemaakt aan tekortkomingen.

Elke handeling van een register-accountant welke, naar het oordeel van den raad van toezicht, behoort tot den arbeid des accountants, zal bij de toepassing van de bepaling van het eerste lid van dit artikel, geacht worden te zijn geschied in de uitoefening van het beroep van accountant.

Art. 22. De raad van toezicht beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van den betrokkene bij aangezekend schrijven, vermeldende het den register-accountant ten laste gelegde feit en verzonden ten minste tien dagen vóór den dag tot het verhoor bepaald.

Art. 23. De register-accountant moet zich doen bijstaan door een advocaat, die binnen het rijk de praktijk uitoefent.

Art. 24. De raad is bevoegd eene waarschuwing te geven en, behoudens beroep binnen veertien dagen bij de arrondissements-rechtbank, de straffen van berisping of doorhaling der inschrijving op te leggen. Van deze straffen wordt in het accountants-register aanteekening gedaan, zoodra het daartoe strekkend vonnis in staat van gewijsde is gegaan.

Art. 25. De griffier der rechtbank geeft van een vonnis naar aanleiding van bij haar overeenkomstig de artt. 9, 12 en 24 ingekomen beroep kennis aan den raad van toezicht.

VIERDE AFDEELING.

Van de examens.

Art. 26. Er wordt een examen ingesteld ter verkrijging van het diploma van accountant. Dit examen is verdeeld in twee gedeelten.

Ieder jaar benoemt Onze Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen eene commissie, teneinde hen te examineeren, die zich aan het eerste of tweede gedeelte van dit examen of aan het examen in zijn geheel wenschen te onderwerpen.

Hij wijst een voorzitter der commissie aan en voegt haar een secretaris toe.

De commissie vergadert jaarlijks eenmaal.

Bij het besluit van benoeming der commissie bepaalt Onze voornoemde Minister tevens den dag van aanvang van het examen en de plaats waar het wordt gehouden.

Art. 27. Zij, die met goed gevolg het geheele examen hebben afgelegd, of volgens de bepalingen dezer wet met de zoodanigen gelijk staan, en die overigens hebben voldaan aan de voorwaarden, door Ons vast te stellen bij algemeenen maatregel van bestuur, verkrijgen het diploma van accountant.

Indien aan eene handelshoogeschool of universiteit eene opleiding voor accountants verbonden is, kan door Ons, den Raad van State en den Onderwijsraad gehoord, aan den senaat dier handelshoogeschool of universiteit de bevoegdheid worden verleend het diploma van accountant uit te reiken.

Art. 28. Het eerste gedeelte van het examen omvat:

- a. de beginselen der bedrijfshuishoudkunde;
- b. het enkel- en dubbel boekhouden;
- c. het handelsrekenen;
- d. de techniek van den handel;
- e. de beginselen van het recht betreffende handel en nijverheid.

Art. 29. Van het afleggen van het in het vorig artikel bedoelde examen kunnen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld de bezitters van de door Ons, den Raad van State en den Onderwijsraad gehoord, aangewezen getuigschriften; bij Ons besluit worden de aan deze getuigschriften verbonden vrijstellingen omschreven.

Art. 30. Tot het afleggen van het in artikel 28 bedoelde examen wordt toegelaten ieder, die onverschillig waar hij de daarvoor vereischte kundigheden heeft opgedaan, in het bezit is van een getuigschrift, dat het recht geeft tot het afleggen van een examen aan een bijzondere handelshoogeschool, als bedoeld in artikel 6 van de wet van tot regeling van het hooger handelonderwijs.

Art. 31. Het tweede gedeelte van het examen omvat:

- a. de economie;
- b. de theorie der bedrijfshuishoudkunde;
- c. de toegepaste bedrijfshuishoudkunde;
- d. de accountancy.

Art. 32. Voor het afleggen van het in het vorig artikel bedoelde examen, voor zoover het de vakken onder a en b betreft, kunnen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld de bezitters van de door Ons, den Raad van State en den Onderwijsraad gehoord, aangewezen getuigschriften; bij Ons besluit worden de aan deze getuigschriften verbonden vrijstellingen omschreven.

Art. 33. [betaling van f 25.—].

VIJFDE AFDEELING.

Overgangsbepalingen.

Art. 34. In afwijking van het bepaalde bij artikel 7, onder a, is de raad van toezicht bevoegd om op een daartoe strekkend gedagteekend verzoekschrift, ingediend binnen een jaar na de in werking treding dezer wet, in het accountants-register in te schrijven:

a. hem, die in het bezit is van het bewijs van een met goed gevolg afgelegd accountants-examen, hetwelk naar het oordeel van den raad voldoende algemeene ontwikkeling en vakkennis waarborgt;

b. hem, die ten genoegen van den raad aantoonde, dat hij vóór het tijdstip van de in werking treding dezer wet gedurende ten minste tien jaren het beroep van accountant heeft uitgeoefend in een omvang en op een wijze, die naar het oordeel van den raad, voldoende vakkennis waarborgen.

Voor hem, die krachtens de bepalingen van dit artikel in het accountants-register is ingeschreven en wiens inschrijving is doorgehaald, blijft bij hernieuwde aanmelding het bepaalde bij artikel 7 onder a buiten toepassing.

Art. 35. In afwijking van het bepaalde bij artikel 27 wordt van het afleggen van het examen, bedoeld in artikel 23 vrijgesteld, hij die in het bezit is van een verklaring van den raad van toezicht, blijkens welke hij ten genoegen van dien raad heeft aangetoond, dat hij vóór het tijdstip van de in werking treding dezer wet gedurende ten minste vijf jaren het accountantsberoep in breeden omvang heeft uitgeoefend en volgens het oordeel van den raad voldoende algemeene ontwikkeling en geschiktheid bezit voor de studie ten behoeve van het examen, bedoeld in artikel 31. De raad van toezicht zal de verklaring slechts afgeven, indien hem bij gehouden onderzoek tevens gebleken is, dat daartegen geen bezwaar bestaat op grond van ernstige tekortkomingen in de uitoefening van het accountantsberoep, of op grond van handelingen of gedragingen in strijd met waardigheid en goede trouw.

Hij, die de bedoelde verklaring wenscht te verkrijgen, richt daartoe een gedagteekend verzoekschrift tot den raad van toezicht binnen een jaar na de in werking treding dezer wet.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Het algemeen gedeelte luidt:

Door geen enkel voorschrift van overheidswege geleid of gestoord, heeft het accountantswezen in Nederland zich in de laatste vijf en twintig jaren krachtig ontwikkeld; steeds belangrijker is de taak geworden, die de accountant in het gemeenschapsleven vervult.

Met het groeien van die taak namen voor de gemeenschap de gevaren toe, verbonden aan de vrije uitoefening van het beroep.

Zonder tekort te doen aan de waardeering van den verdienstelijken arbeid, die door een aantal accountants in door hen gevormde vereenigingen is verricht tot keering van die gevaren, zoowel door de verzorging der opleiding, als door de instelling van examens en de uitoefening van toezicht op de beroepsuitoefening der leden van die vereenigingen, moet worden vastgesteld, dat deze arbeid voor het algemeen belang niet voldoende waarborgen tegen die gevaren heeft kunnen scheppen. Immers, niet voorkomen kon worden, dat enerzijds de onderscheiden vereenigingen verschillende en veelal niet gelijkwaardige eischen van toelating en toezicht stelden, en anderzijds velen buiten den kring der hier bedoelde vereenigingen, zonder radicaal en vrij van elk toezicht, het beroep uitoefenden. Het onvermijdelijk gevolg is geweest, dat herhaaldelijk accountants in de uitoefening van hun beroep zijn tekort geschoten.

Velen die dit gevolg met leedwezen hebben waargenomen, hebben in het algemeen belang aangedrongen op een krachtig ingrijpen van staatswege en daarbij den eisch gesteld, dat het verichten van accountantswerkzaamheden bij wettelijke regeling alleen zou worden toegestaan aan hen, die aan door den Staat gestelde eischen zouden voldoen.

De ondergeteekende heeft gemeend niet zoo ver te moeten gaan. Hij is van oordeel, dat in het algemeen eene zoodanige inperking der beroepsvrijheid slechts geoorloofd is,

indien het publiek belang zulks onafwijsbaar eischt en vaststaat, dat het beoogde doel niet op andere wijze kan worden bereikt. Voor het accountants-beroep nu acht ondergeteekende de noodzakelijkheid van eene opheffing der beroeps-vrijheid niet aanwezig; hij meent integendeel, dat, afgescheiden van de vraag, of eene doeltreffende afbakening der grenzen van den accountantsarbeid mogelijk geacht moet worden, die beroeps-vrijheid groote voordeelen biedt voor handel en nijverheid; en hij is van oordeel, dat de ontworpen regeling voldoende middelen biedt, om de nadeelen van den huidige toestand weg te nemen.

Het stelsel, gevolgd in het ontwerp van wet, komt in sommige opzichten overeen met de bestaande regeling voor het beroep van den advocaat. Het voorgestelde openbaar register verschafft de gelegenheid, om eene keuze van een accountant te kunnen doen uit personen, die aan bepaalde door den Staat gestelde eischen hebben voldaan en hun beroep onder toezicht van een daartoe van overheidswege ingesteld college uitoefenen, zonder echter eenige verplichting op te leggen tot beperking der keuze tot die personen. De overheid heeft intusschen de bevoegdheid — en op den duur zal zij ongetwijfeld van die bevoegdheid gebruik moeten maken, — om in die gevallen, waarin zij de diensten van accountants gebruikt (men denke aan de belasting-accountants) of dit gebruik aan anderen voorschrijft (bv. bij de reeds sedert lang gewenschte herziening der wettelijke bepalingen op de naamlooze vennootschap), de keuze te beperken tot de in het ontwerp bedoelde register-accountants.

Het stelsel van het ontwerp biedt een bijzonder voordeel bij de vaststelling der overgangsbepalingen. Het waarborgt enerzijds eene geleidelijke ontwikkeling van het daarbij in het leven geroepen nieuwe instituut der register-accountants en laat anderzijds toe, dat zij, die niet in aanmerking komen voor inschrijving in het register, in volle vrijheid het beroep blijven uitoefenen en profijt trekken van het in bepaalden kring verworven vertrouwen. Aldus wordt de gelegenheid verkregen, om ook in den overgangstijd waarborgen voor de inschrijving te geven, zonder welke het nieuwe instituut van den aanvang af zou zijn ontwricht en in discredit gebracht en de bezwaren van den huidige toestand nog voor een groote reeks van jaren zouden zijn bestendig, ja zelfs in belangrijke mate zouden zijn verscherpt.

De ondergeteekende heeft de noodige aandacht geschonken aan de verschillende wenschen, welke in den loop der jaren ten aanzien van de wettelijke regeling van het accountantswezen zijn geuit. Het is niet mogelijk, alle geopperde denkbeelden te bespreken; ten aanzien van de belangrijkste mogen evenwel hier de overwegingen worden medegedeeld, op grond waarvan ondergeteekende deze heeft verworpen.

Den accountant te maken tot staatsambtenaar, achtte de ondergeteekende noch wenschelijk, noch doeltreffend. Voor zijn arbeid als bedrijfshuishoudkundige is de accountant reeds uit den aard zijner functie op het vrije beroep aangevoelen. De aanstelling van staatswege van accountants als controleurs is slechts denkbaar bij de naamlooze vennootschap, zoodat ook voor dit gedeelte van de taak van den accountant eene wettelijke regeling bij wijze van aanstelling tot ambtenaar onvoldoende zou zijn; nog afgescheiden van de overweging, dat de Staat met deze benoeming eene verantwoordelijkheid jegens de belanghebbenden bij handel en nijverheid zou op zich nemen, welke hij niet zou kunnen dragen. Dit alles verhindert intusschen niet, dat de Staat voor werkzaamheden, welke van zijnentwege door accountants worden verricht, accountants-ambtenaren zal kunnen blijven aanstellen.

De ondergeteekende acht het wenschelijk de verantwoordelijkheid van den register-accountant tegenover derden in het ontwerp eenigszins te omschrijven. Daarom is bepaald, dat de register-accountant, die als accountant een stuk heeft onderteekend, tegenover derden verantwoordelijk is zoowel voor de juistheid als voor de volledigheid van de daarin vervatte mededeelingen, voorzoover hij die verantwoordelijkheid althans niet zelf door eenig uitdrukkelijk aan zijn onderteekening toegevoegd voorbehoud mocht hebben beperkt. Daarbij wordt tevens uitgegaan van de veronderstelling, dat — tenzij het tegendeel blijkt uit eene verklaring aan zijne onderteekening toegevoegd — die onderteekening steeds door hem als accountant wordt gedaan.

Een dergelijke verantwoordelijkheid tegenover derden is ook in het wetsontwerp op de naamlooze vennootschappen van de onderteekenaars van een prospectus vastgelegd.

Het is niet meer dan billijk, dat, als een gediplomeerd register-accountant zijn onderzoek zoo onvolledig instelt, dat derden schade lijden, hij daarvoor de verantwoordelijkheid draagt. Hij wordt daardoor niet op een onredelijke wijze bezwaard, omdat hij voor mededeelingen, voor welke juistheid of volledigheid hij niet kan instaan, ook geen ver-

antwoordelijkheid behoeft te aanvaarden. Hij is immers vrij aan zijne onderteekening het voorbehoud toe te voegen, dat hij noodig acht. Zonder voorbehoud onderteekenende, wekt hij bij derden het vertrouwen, dat hij hetgeen hij onderteekende voor zijne verantwoording neemt.

De ondergeteekende heeft voorts overwogen, of het wenschelijk is, den register-accountant wettelijke voorschriften te geven aangaande het bewaren van zijn archief en de maatregelen, die hij zou moeten nemen, opdat de hem toevertrouwde gegevens niet na zijn dood of bij het nederleggen van zijne praktijk in verkeerde handen komen; hij is tot de slotsom gekomen, dat dergelijke voorschriften niet kunnen worden gegeven.

De afzonderlijke nota van den heer Th. Limpert Jr. bevat enkele beschouwingen aangaande bovenstaand ontwerp. Betreurd wordt dat door de Staatscommissie de minimum-leeftijden uit de overgangsbepalingen heeft weggelaten. Aanvankelijk was de vrijstelling van art. 34 gebonden aan een minimum-leeftijd van 40 jaar, die van art. 35 aan een minimum-leeftijd van 35 jaar. De steller der nota dringt erop aan deze leeftijds grenzen weder in het ontwerp op te nemen en motiveert zulks met het oog op de belangen van hen, die vroeger wel examens aflegden.

LONDENSCH E CORRESPONDENTIE.

Nabetrachting over de Parijsche Conferentie; onrust in de arbeiderswereld; de depressie; afschaffing der E. P. D.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 5 Februari 1921:

If the Paris Conference has done nothing else, it has at any rate set the British public thinking on economic theory more ardently than at any time since the beginning of the fiscal campaign in 1903. The utmost diversity of opinion prevails as to what the effect of these annuities are going to be on the future of trade, and equal diversity prevails on the wisdom and meaning of the already famous export tax.

The peans of joy with which the settlement was announced last week-end are already over. To begin with, there is an undercurrent that it is „too good to be true” and a certain reaction is to be noted on this account alone. The speech of the Chancellor of the Exchequer on Thursday last does not mention the Reparations Payments at all, though surely it would have been in place to allude to them in surveying the future resources of the country. Apart from this healthy scepticism, it is undoubtedly the case that voices are already beginning to be heard that the dislocation of trade which these enormous payments must cause will more than outweigh the benefits. It would be extravagance of language to say that the great bulk of the people feel in the last conscious of the difficulties of maintaining a hostile attitude to our ex-enemies for a period of half a century; we are all of us so far „Realpolitiker” in these days as to feel that the Gods are on the side of tanks and bloods, but there is still an undercurrent of feeling that in this respect also there may be no net gain. To go further in analysing this side of the question is beyond my province. On the whole, the reception of the settlement is cautious, and the difficulties associated with the working out of the payments are arousing some apprehension. More than that cannot be asserted: and certainly the general feeling was expressed by Mr. Asquith insofar as he dissociated himself from any sentimental feeling about making Germany pay, at the same time stressing the dangerous sides of the matter. So far as I can discover this sums up the general attitude.

The state of opinion in the City can be fairly gauged by two further speeches by prominent bankers. At the meeting of Lloyd's Bank, Sir H. Vassar-Smith laid great stress on the Ter Meulen scheme, and pledged the assistance of his bank, should a well devised plan be finally submitted. At the meeting of the County and Westminster Bank, Dr. Walter Leaf

entered a strong protest against schemes for anti dumping measures and other similar proposals as fatal to the restoration of European life. The denunciation contained nothing that is strikingly new: its value lies in the fact that prominent bankers should now be prepared to say in public what would have been regarded as high treason only a short time ago. The Trade Depression may not be without benefit if it teaches people something of the real nature of exchange between nations.

Whilst the City is thus working its way towards an appreciation of the truth, it is sad to reflect that in the Labour World there are some disquieting occurrences. In the railway industry, a violent conflict is going on among two powerful trade-unions, which may yet culminate in a strike. The trouble has occurred over the engineers in the railway workshops. Some of these are members of the National Union of Railways, other of the new Amalgamated Engineering Union. Neither of these unions is willing to allow the other to represent the men in question. The N. U. R. is, as your readers perhaps know, an exponent of the principle of „Industrial Unionism“: the A.E.U. wishes to represent engineers whether employed on railways or in private engineering work shops. The actual trouble is over wage rates, but the dispute goes deeper than this, and reveals the lack of any one general principle of union organisation which is so marked a feature of trade-union life in this country.

The Tramwaymen are giving evidence before a Court of Enquiry for the purpose of justifying a rise in pay. The difficulty is that the tramways, whether municipal or joint-stock are finding it more and more difficult to pay their way. A further rise will ruin them. Some of them are on the rates already. Here again there is an acute conflict of principle: are wages to be based on cost of living or standard of life, or on what the industry can stand? Probably if the men gain their point, the only effect will be the shutting down of some of the systems, and an increase of unemployment.

The builders again have rejected the scheme of dilution proposed by the Government by an overwhelming majority. This is not surprising, considering that there are 50.000 men out of work in the building trade, but the psychological effect will be very bad for the men. The Federation asserts that there is, even now, a considerable influx of labour, and that the supply of houses will no longer be delayed by „luxury building“, since the construction and repair of factories is now coming to an end.

Among other of the difficulties of the moment is a movement of revolt against the Trade-Boards. This revolt is coming mainly from the employers, who threaten to leave the Boards if wages are raised. This manifestation is only part of the general policy of forcing reductions, to which the employing classes are now wedded. The position in different industries differs in this respect: to judge from the investigations of the „Times“ the cotton industry is by no means overwhelmingly in favour of reduction.

Optimists see the clouds already disappearing, and there are faint signs of improvement in certain trades. The boot trade is getting orders from „Central Europe“ and some woollen mills appear to be working full time on cloth for Russia. If this activity only means that there is to be more war in the East in the spring, we could well do without it. But if there are here and there signs of improvement, there is now no doubt that in the coal trade there is a quite unforeseen crisis. The „Manchester Guardian“ gives certain figures showing that in the course of January, down to the 22nd of the month, 708.000 man shifts were lost owing to depression of trade. The Government has simply evaded its responsibilities by announcing that it proposes to decontrol the industry as from March 1.

The result, it is to be feared, will be a further rise in the price of domestic coal. The bottom has been knocked out of the export market for the time being: and the further reduction in the price of Reparations Coal will simply accentuate the disinclination of the French Government to pay remunerative prices to the English producers. Nor does there seem the least improvement in the cotton situation. I was talking to the London agent of a big Manchester House yesterday, who said that if things were not improving by the end of the quarter a very large proportion of the smaller firms could hardly hope to keep their heads above water. The fact that spinners are finding that weavers are throwing yarn back at them shows how „evil communications corrupt good manners“, for the rejection of consignments by over seas buyers has now been reduced to a fine art. The drop in coal prices is affecting the oil producers: the ship-builders are actually complaining in the pages of the „Daily Herald“ that the handing over of German shipping is spoiling their market.

At last the business community is to have its way, and the Excess Profits Duty is to go. This is the cheering news which the Chancellor announced to his constituents on Thursday evening. The duty ends for new businesses with December 31 of last year, and with pre war businesses with the completion of seven years from the first accounting period inclusive. Further, Mr. Chamberlain was able to make the announcement that „we shall not propose any new taxes on businesses or any addition to the existing taxes like Income Tax or the existing Customs Duties in making good the loss of revenue due to not extending the Excess Profits Duties during the coming financial year“. The natural satisfaction that this statement has given rise to is somewhat tempered by the fact that ordinary income tax remains what it is, and, as the City Editor of the „Times“ has pointed out, it is the income tax which is really crippling the position of the ordinary man. The school which has been asserting that the trade depression is the work of the duty is not quite so vocal as it was: and a series of interviews which an evening paper had with prominent business men does not reveal any overwhelming optimism on this score.

It is evident that the Government is going to limit their immediate demands on the taxpayer next year to £ 950 millions, for Mr. Chamberlain was at some pains to prove that this sum was not extravagant under the circumstances. Even the pre war services would cost some £ 500 millions at present prices, to which there must be added pensions and interest on war loans.

M. Krassin has not yet returned from Moscow, but rumours are already rife that he will only bring unacceptable terms with him. A news agency has attributed to the Soviet the statement that it is unable to guarantee against propaganda by private persons, and demands immunity for Russian goods and the right to import £ 2½ millions of gold. This interpretation was denied by the „Daily Herald“ this morning. To demand the right to import gold is clearly bound up with the whole treaty, so that a portion of this version must have been received from a somewhat innocent source. It is stated that Messrs. Armstrong Whitworth & Co. have signed a contract for the repair of locomotives, subject to the Agreement being signed. This step by a recognised firm confers an hitherto lacking air of respectability to the Russian delegation, though the Northcliffe Press can still speak of „impudence“ in connection with the news reported above.

The Bank Return this week again shows an expansion in the Circulation:

Public Deposits	£ 2.522.711	increase
Other Deposits	„ 17.323.647	„
Government Securities	„ 17.410.000	„

Other Securities	£ 3.589.926	increase
Reserve	„ 1.106.490	decrease
Circulation	„ 1.115.280	increase

The reserve proportion has again fallen by 2¾ percent. The Currency Return shows a decline, however, of £ 506.000 in the outstanding circulation, and a consequent slight improvement in the ratio.

AANTEKENINGEN.

De Engelsche Staatsschuld. — Het jongste maandbericht van de „London Joint City and Midland Bank” bevat een overzicht van de Engelsche Staatsschuld, vlottend en vast, zooals die sinds 1 Augustus 1914 gegroeid is.

Nationale Schuld.	
Totaal bij benadering op 18 Dec. 1920	
Vlottende Schuld:	£
Ways and Means Advances:	
door de Bank of England.....	50.250.000
door Public Departments.....	212.664.000
Totaal ¹⁾	262.914.000
Treasury Bills.....	1.131.579.000
Totale Vlottende Schuld.....	1.394.493.000
5-15 Year Treasury Bonds.....	20.069.000
4 % Funding Loan, 1960-90.....	407.000.000
4 % Victory Bonds.....	357.700.000
Totaal Victory Loan.....	764.700.000
Andere Schuld.....	1.163.500.000
National Savings Certificates.....	278.000.000
4 % War Loan, 1929-42.....	67.200.000
5 % War Loan, 1929-47.....	1.949.300.000
3½ % War Loan, 1925-28.....	62.745.000
4 % National War Bonds, 1927-29 } 5 % „ „ 1922-29 }	1.441.000.000
4½ % War Loan, 1925-45.....	12.805.000
Exchequer Bonds:—	
5 % vervallende October 5, 1921....	71.982.000
5 % „ „ April 1, 1922.....	35.981.000
5½ % „ „ Februari 1, 1925 ..	166.837.000
3 % „ „ Januari 28, 1930 ..	15.640.000
2½ % and 2¾ % Consols.....	301.306.000
Schuld aan de Bank of England en de Bank of Ireland (2½ %).....	13.646.000
Terminable Annuities.....	18.500.000
Totaal leeningen.....	7.778.000.000
Aflost sinds 30 Nov. 1920.....	6.000.000
Netto Totaal.....	7.772.000.000
Schuld op 1 Aug. 1914.....	645.000.000
Toeneming sinds 1 Aug 1914.....	7.127.000.000

Van de „Andere Schuld” op 31 Maart 1920 bestaande, was \$ 4.212.836.000 geleend van de Regeering der Vereenigde Staten. Hiervan is sindsdien \$ 16.000.000 plus interest terugbetaald met het oog op zekere speciale transacties. Welke deze transacties zijn wordt niet vermeld. In herinnering mag worden gebracht, dat de op 15 October j.l. door Engeland en Frankrijk afgeloste 5 pCt. leening van \$ 500.000.000 niet bij de Regeering der Unie doch door middel van een syndicaat onder leiding van Morgan in de V. S. geplaatst was. Op deze wijze stijgt het cijfer der afgeloste schuld tot \$ 266 miljoen, terwijl bovendien aan intrest op de regeeringsleeningen nog een bedrag van ruim \$ 233 miljoen werd geremitterd volgens de opgaven van den Amerikaanschen schatkistsecretaris, volgens wiens opgaven tot 15 Nov. 1920 in totaal ruim \$ 80 miljoen van de hoofdsom is afgelost. Intusschen werd, gelijk bekend, de betaling van interest stopgezet, hangende de onderhandelingen tusschen de V. S. en Engeland over de definitieve schuldregeling. De achterstallige intrest was op deze wijze op 15 November 1920 tot \$ 314.5 miljoen opgelopen.¹⁾

Verder bevat het maandbericht nog een overzicht van de in de eerste vier jaren buitenslands vervallende schuld, bedragen, waaruit nog eens duidelijk blijkt, hoe geleend is, waar maar geld te krijgen was. Tenzij speciaal is aangegeven, dat de bedragen di-

¹⁾ Zie het No. van 5 Jan. i.l.

rect van de regeeringen zijn geleend, moet de terugbetaling direct aan de inwoners der diverse landen geschieden.

	In Sterling omgerekend tegen parikoers of Sterling in onderpand		Totaalgedurende het jaar
	(in duizenden)	£	
1921			
3 maands \$ Treasury Bills uitgegeven in de V.S. ...	\$ 20.850	4.760	—
12 maands Treasury Bills in yen.....	Yen 50.000	5:121	—
Voorschotten v. Canadeesche Bankiers.....	\$ 100.000	21.228	—
Afbetalingstermijn aan de Regeering der V.S., met betrekking tot voorschotten inzake zilveraankoop onder de Pittman Act....	\$ 30.500	6.268	—
Zweedsche Kronen Notes..	Kr. 12.500	826	—
12 maands Treasury Bills uitgegeven aan de Japanische regeering, met optie tot terugbetaling in de V.S.	\$ 28.590	6.000	—
5-jarige Notes, uitgegeven in de V. S.	\$ 129.046	26.516	70.719
1922			
Voorschotten van Canadeesche bankiers.....	\$ 40.000	8.220	—
Zilvervoorschotten van de Regeering der V.S.....	\$ 30.500	6.268	—
3-jarige Notes, in de V. S. uitgegeven.....	\$ 95.107	19.542	—
Regeering van Mauritius..	Rs. 8.071	538	34.568
1923			
Zilvervoorschotten van de Regeering der V.S.....	\$ 30.500	6.268	6.268
1924			
Zilvervoorschotten van de Regeering der V.S.....	\$ 30.000	6.268	6.268
Totaal.....		117.823	

Bovendien zal het van de Argentijnsche Regeering ontvangen voorschot in 1921 verminderd worden met het equivalent van de 50 miljoen dollar, die aan deze Regeering geleend zijn, welke beide schulden gecompenseerd zullen worden. Het saldo, dan ongeveer 30.000.000 Argentijnsche goudpesos, zal door Engeland in ongeveer drie jaren worden afbetaald.

Wat de terugbetaling der zilvervoorschotten betreft, de „Chronicle” brengt in herinnering, dat gedurende den oorlog de schatkist der V. S. met Engeland een overeenkomst sloot, waarbij laatstgenoemd land tegen den prijs van \$ 1 per ounce (overeenkomstig de Pittman Act) de in de Unie versmolten zilveren dollars kocht, ten einde het zilverttekort in Britsch-Indië te kunnen aanvullen. De aankopen geschieden tot een totaalbedrag van \$ 122.017.633, waarvan nog slechts \$ 17.133 werd betaald. De rest zal nu in 4 gelijke termijnen voldaan worden, waarvan 60 pCt. op 15 April en 40 pCt. op 15 Mei van ieder vervalt, een en ander onder bijberekening van 5 pCt. rente vanaf 15 April 1919. Totdat de hoofdsom en rente volledig zijn voldaan, heeft volgens mededeeling van Secretary Houston de Britsche Regeering aan de Amerikaansche schatkist toegestaan, te bieden op de rupee-wissels, die de Indische Regeering aan Britsche onderdanen ten verkoop aanbiedt. Op deze wijze kunnen onderdanen der V. S. tegen denzelfden prijs rupee-tegoeden krijgen als de Britsche.

Nijverheidsbescherming in Zweden. — Volgens het „Board of Trade Journal” heeft het Ministerie van Handel nu aan de Regeering zijn meening voorgelegd ten aanzien van de talrijke verzoeken, die gedurende de laatste paar maanden gedaan zijn, om de Zweedsche industrie tegen vreemde mededinging te beschermen.

Het Ministerie adviseert krachtig tegen invoerverbod van noodzakelijke goederen, doch het heeft niets tegen een op goede gronden rustend invoerverbod voor luxe-artikelen. Iedere algemeene verhooging van

invoerrechten keurt het krachtig af, doch aanbevolen wordt, dadelijk een enquête in te stellen naar de noodzakelijkheid, in bijzondere gevallen de rechten voorloopig te verhoogen en een wetsontwerp, op grond van de resultaten der enquête in te dienen. Het denkbeeld wordt in overweging gegeven, dat de Rijksdag de Regeering voorloopig zal machtigen, de rechten binnen zekere grenzen te verhoogen.

Als voornaamste oorzaken van den huidige ongunstigen toestand der Zweedsche industrie worden beschouwd:

1. De gedaalde koopkracht van het geld en het daaruit voortvloeien van het ophouden der werking van het invoerrecht bij de huidige tarieven.

2. De lage koersen van de valuta der Centrale lande, en tot op zekere hoogte van België, Frankrijk en Italië, die deze landen vooral ten aanzien der loonen begunstigen.

3. De handelspolitiek, gevoerd door Staten, die grondstoffen controleeren, in het bijzonder steenkool.

4. Invoerbependingen in sommige landen.

5. De verkoop van overtollige voorraden in sommige landen.

Het Ministerie van Handel constateert, dat de toenemende invoer in Zweden gedurende de laatste zes maanden, beschouwd in samenhang met de algemeene daling in de koopkracht, een aantal industrieën heeft gedwongen, hun bedrijf in te krimpen. Het voorziet daarom in de naaste toekomst groote werkloosheid onder de fabrieksarbeiders.

Bij zijn advies tegen een invoerverbod voor noodzakelijke goederen overweegt het Ministerie, dat de omstandigheden zoo'n drastischen maatregel zelfs niet als tijdelijke proef aanbevelen, gegeven het gevaar hierdoor afbreuk te doen aan de handelsbetrekkingen met vreemde landen.

Met betrekking tot de voorstellen tot een voorloopige verhooging der invoerrechten, doet het Ministerie uitkomen, dat niet als vaststaand kan worden aangenomen, dat het verschil in productiekosten binnen- en buitenslands nauwkeurig overeenkomt met de algemeene daling in de koopkracht van het geld. Bovendien wordt opgemerkt, dat een verhooging van invoerrechten over de geheele linie er toe zou kunnen leiden, de prijzen op een hooger niveau te houden, dan in 't algemeen buitenslands of zelfs abnormaal hoge prijzen er door gehandhaafd zouden kunnen worden.

De Economische Raad heeft zich bij dit voorstel aangesloten. Wat de daarin in overweging gegeven enquête betreft is hij van meening, dat vooral aan de volgende punten de aandacht gewijd moet worden.

1. Verhoogde bescherming behoort alleen gegeven te worden aan die industrieën, welke handhaving een nationaal belang is.

2. Bij het bepalen der productiekosten in industrieën, die door de omstandigheden zijn getroffen, behooren alleen de onvermijdelijke kosten in aanmerking genomen te worden, zelfs daar waar de administratie zoo economisch mogelijk gevoerd wordt en de meest systematische organisatie bestaat.

3. Ook behoort geen verhoogde bescherming verleend te worden ten einde de loonen op een peil te houden, dat economisch niet mogelijk is zonder de Zweedsche Kroon te depreciëren; een onderzoek behoort daarom te worden ingesteld, in hoeverre de loonstijging bijgedragen heeft tot het buiten staat zijn der getroffen industrieën, aan vreemde concurrentie het hoofd te bieden.

4. Bij het schatten der kosten verbonden aan verhoogde bescherming, behooren de kosten in aanmerking genomen te worden, die werkloosheid, voortvloeiende uit onvoldoende bescherming, met zich zou brengen.

5. De uitwerking van verhoogde bescherming van zekere takken van nijverheid op aanverwante bedrijven behoort te worden onderzocht (b.v. welke uitwer-

king verhoogde bescherming der ijzerindustrie zou hebben op de machinenuijverheid of op den landbouw).

6. De natuurlijke en wenschelijke stroom van arbeiders naar den landbouw behoort niet direct belemmerd te worden door tariefsverhooging.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. J. Siegenbeek van Heukelom, De beoordeeling der levenskansen in het levensverzekeringsbedrijf. Nijgh & van Ditmar, Rotterdam, 1920.

Het verzekeringsbedrijf is reeds zeer oud, men vindt bij de Grieken het beschreven door Demosthenes, op Rhodus de wetten over de schaderegeling bij de zeeverzekering, onder Alexander den Groote de verzekering van de slaven, bij de Romeinen begrafenisondonsen, bij de militaire collegia een onderling verzekeringscontract, onder Lodewijk den XIVde het tontinestelsel, Johan de Witt gaf eene calculatie over lijfrenten. Thans krijgt het bedrijf ook zijn deel van de woelingen der tijden, wij herinneren aan de plannen van Treub, die geweldig veel rumor in casa veroorzaakten, die de levensverzekeringmenschen deden opstuiven en een invloed hadden even geweldig als wanneer het baldadig boerenzoontje met een bezemsteel in het kippenhok omzwaait en de kippen luid kakelende heen en weer springen; aan de geruchtmakende artikelen van den laatsten tijd, die angst en beving deden ontstaan in de rijen der verzekerden en aan de voorstellen van de ministerieele commissie Janse, Niemeijer en Trip tot het instellen van eene Verzekeringkamer, die, hoe goed ook bedoeld, handen vol geld zullen kosten. Temidden van al de onrust verscheen bovengemeld boek. Dit boek is eene openbaring van het feit, dat rustige werkers kalm voortgaan het vak in vastere banen te leiden; er worden door den schrijver nieuwe wegen gezocht, om niet alleen de gezondheidsaristocraten, doch ook de fysiek minderwaardigen en de moreel geschokten, de zoogenaamd minderwaardige risico's te doen deelen in het nut van de levensverzekering. Bij de beoefening van het vak kwam de medische afdeling achteraan. Vroeger beoordeelden de directeurs den gezondheidstoestand der candidaten door hen gymnastische toeren te laten verrichten. Op wetenschappelijk gebied vermelden wij, dat in 1897 de vertaling verscheen van het handboek van Pollock en Chisholm met eene voorrede van Van Geuns en De Perrot, in 1901 kwam het boek van Greene; de congressen en de bulletins van de Internationale Vereeniging van Medische Adviseurs gaven verder meer licht. Toen verscheen het boek van Nolen, Hijmans v. d. Berg en Siegenbeek van Heukelom, waarvan wij in „Vrije Arbeid" eene beoordeeling schreven en thans alleen van Dr. S. v. H. eveneens op instigatie van „de Nationale", aan welke maatschappij wij gaarne onze hulde brengen voor dit initiatief, dit werk. Deze serie artikelen zal wederom van groot nut blijken te zijn voor medische adviseurs en voor medici met keuringen belast, doch ook voor al degenen, die belang stellen in dezen tot nog toe bij lange na niet voldoende beoefenden tak van het steeds zich meer en meer ontwikkelend bedrijf. *En nu het boek zelf.* Wanneer men het overleest, gaat het evenals indertijd bij Hyrtl's leerboek van de Anatomie, men meent het met licht verteerbaren kost te doen te hebben, omdat men zoo prettig verder gaat, doch dit is inderdaad niet het geval. Gezette studie is noodig om den zeer geconcentreerden inhoud onder de knie, in casu in het hoofd te krijgen. Wij gevoelen veel bewondering voor deze methode van werken en schrijven, die helaas weinigen gegeven is, om in een kort beslag veel te zeggen en datgene te zeggen, wat inderdaad de moeite waard is van het drukken.

Hier en daar zullen wij een greep er uit doen. Statistieken en grafische voorstellingen bevat het boek

veel; gemakkelijk te begrijpen voor den man, die gewend is veel er mee om te gaan. Verder wordt nagegaan, welken invloed de leeftijd van den candidaat op den gemiddelden levensduur heeft, of getrouwden betere kansen hebben om oud te worden dan celibatairs. Dr. S. v. H. komt tot de conclusie, dat het huwelijk een gunstigen invloed uitoefent en dat het huwelijk moet worden beschouwd als te zijn de normale toestand van den mensch. Arme celibatairs! Kwesties van klimaat en ras worden behandeld. Aan de hand van de dissertatie van Dr. J. Sanders Azn. komt de schrijver tot de conclusie, dat de sterfte bij de Joden lager is dan bij de niet-Joden. Bij de beoordeeling van dit feit even een paar opmerkingen. Dat het optreden van geslachtsziekten wordt tegengewerkt door minder alcoholgebruik en door hechtere familiebanden kunnen wij begrijpen, echter wij meenen, dat het temperament bij het beoordeelen van deze kwestie een niet te verwaarloozen factor is. En of de gevolgen van het tweekindersysteem, de oorzaak zou kunnen worden van eene minder gunstige sterfte van de Joden, deze meening moeten wij voor rekening van de heeren Sanders en Siegenbeek van Heukelom laten, doch wij zijn het absoluut oneens met de beide collega's. Wij deelen echter de ervaring, bevestigd door Sanders, dat het sterftecijfer boven 50 jaar onder de Joden grooter is; wij prefereren het dan ook om bij hen, zoo mogelijk gemengde verzekeringen van niet al te langen duur af te sluiten.

Vervolgens passeeren verschillende vraagstukken de revue. Over den invloed van het beroep — wij kennen een mageren brievenbesteller een langer leven toe dan een sterk gebouwden waard — over de sterfte in de steden en op het platteland en over het alcoholvraagstuk vinden wij treffende waarnemingen en juiste beschouwingen.

Wanneer de antwoorden van den candidaat, wat het alcoholgebruik aangaat, steeds overeenkomstig de waarheid waren, zou poging tot drooglegging van Nederland nog minder zin hebben dan thans en zouden de geheelonthouders geene propaganda meer behoeven te maken. De pussy-foot lieden zouden dan wel kunnen gaan staken; bijna niemand gebruikt meer iets, slechts enkelen een paar glazen wijn per dag of een borrel op Zondag. Ons wachtwoord blijve *μὴδὲν ἄρzu* (overmaat schaadt) de spreuk van Chilo, in den marmeren wand van den tempel van Delphi. Lessen van levenswijsheid vinden wij op pag. 32, waar de schrijver ons wijst op de groote voordeelen van de tevredenheid en van het goede humeur tegenover de nadeelen van te groote emotionaliteit. Wij onderschrijven gaarne deze meening en wij herinneren hier aan de woorden van eene bekende persoonlijkheid, in wiens werkkamer de woorden: „Verwonder U over niets en leer U in het onvermijdelijke te schikken”, gedrukt met groote letter aan den wand hingen. Corpulentie is schadelijk voor den levensduur, de levensverzekeraar staat, tegenover vette menschen, anders dan Julius Caesar. (Act I, Scene II) „Let-me have men about me, that are fat”.

Achtereenvolgens worden verder erfelijkheid, tuberculose, bloedspuwing, pleuritis, gewrichtsreumatiek, syphilis, zwangerschap enz. behandeld. Later worden verschillende wijzen van premiebepaling besproken en de methoden aangegeven volgens welke men de levenskansen kan taxeeren van personen met lichamelijke of andere gebreken. Ons schijnt het toe, dat de methode om minderwaardige risico's voor korteren, soms zeer korten duur naar gelang van het rapport aan te nemen, toch, ondanks het betoog van Dr. S. v. H., beter voor beide partijen en aangener ook voor de verzekerden is, dan de methoden van de verhoogde premie of van de leeftijdsverhoging (Bureau-Ouderdom).

Veel lof hebben wij voor het zeer interessante kaartsysteem, om de sterfte onder de verzekerden onder verschillende rubrieken te brengen. In het

Jaarboekje van de Vereeniging voor Levensverzekering (1919) wezen ook wij op de wenschelijkheid om bij den Burgerlijken Stand te laten informeeren naar den levensduur van niet aangenomen candidaten. Veel zouden wij nog in het midden kunnen brengen over verschillende onderwerpen, doch plaatsruimte noopt ons tot beperking. Wat ten slotte de keuring zelf aangaat, staan wij op een ander standpunt dan Dr. S. v. H. Wij blijven onze methode in het Jaarboekje aangegeven voor de beste houden. De schrijver zegt (pag. 61) dat het ideaal van enkele weinige keurende geneesheeren, over het geheele land verspreid, niet te bereiken is. Wij gelooven, dat dit systeem zeer goed te bereiken is en wij meenden dit ook te hebben aange-toond in ons artikel. Ook bij de Arbeids-Inspectie volgt men dit stelsel. Ik begrijp mij niet recht waarom, terwijl Dr. S. v. H. zelf statistisch de groote voordeelen aantoonde van de verbetering van de keuring (pag. 58), betoogt dat het regel moet zijn weinig keurende geneesheeren te hebben, die veel keuringen verrichten, dan veel, die slechts af en toe wat te doen hebben. (pag. 61) en gevoelt dat het minder gewenscht is den huisdokter te laten keuren (pag. 63), hij toch nog niet op het standpunt is gekomen, dat de gezamenlijke maatschappijen de handen moeten ineenslaan om tot de aanstelling van speciale artsen voor het onderzoek voor levensverzekering te komen. Deze maatregel zou vele en groote, zoo niet alle bezwaren ondervangen en wij zouden meer naderen tot eene juiste bepaling van de levenskansen, al zouden wij dan ook niet, zooals in Jesaja XXXVIII-5, waarin aan Koning Hiskia eene verlenging van den levensduur met 15 jaren wordt toegestaan, precies kunnen zeggen hoe oud de menschen zullen worden. Over dit verschil in meening hoop ik later nog eens in de gelegenheid te zijn met Dr. S. v. H. te praten. Met veel genoegen voldeden wij aan het verzoek van de Redactie om dit boek aan te kondigen, ook omdat wij dan de gelegenheid hadden om te zeggen, dat Dr. Siegenbeek van Heukelom zich wederom heeft doen kennen als een van de beste kenners van de medische afdeling van het zich steeds meer en meer ontplooiend levensverzekeringsbedrijf.

Dr. R. DE WAARD.

Groningen, December 1920.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE INDISCHE FINANCIËN.

In de nummers van 12 Januari en 2 Februari wordt een strijd gevoerd tusschen Mr. J. Gerritzen en den Heer Stokvis over de Indische financiën. Daar beide heeren veel deskundiger ter zake zijn dan ik, matig ik mij geen beslist oordeel aan wie van hun beiden het recht aan zijn zijde heeft, maar de argumenten, waarmede zij de lezers, en dus ook mij, trachten te winnen voor hun inzicht, mag ik toch wel wegen.

In hoofdzaak maken die van Mr. Gerritzen meer indruk op mij dan die van zijn tegenstander, maar het wil mij toch voorkomen, dat zijne opvatting van overdrijving niet vrij te pleiten is.

Als de heer Stokvis zegt: tegenover het tekort op den gewonen dienst van 1912—1921 staat een overschot op den gewonen dienst van 1867—1911 van f 365 millioen, dan zegt Mr. Gerritzen: Ja, maar dat is niet vrij, er staat schuld tegenover; en hij maakt dan een becijfering van alle schulden door Indië sedert 1867 aangegaan. Zulks schijnt mij onjuist. Men kan van de boekhouding uit redeneeren of van de verhouding tusschen bezittingen en schulden, maar men mag een en ander niet dooreen halen. Als er van 1867—1911 een overschot op den gewonen dienst was, dan is dat overschot wel vrij. Wanneer er in dien tijd tevens schulden zijn gemaakt, dan staan daar werken enz. tegenover, die uit de leeningen zijn betaald en deze staan naast de werken uit het overschot van f 365 millioen betaald (als de gewone dienst niet geflatteerd is).

Intusschen wil ik wel bijvoegen, dat, al heft het overschot van vroegere jaren het tekort van de laatste jaren op, men toch op een gevaarlijk hellend vlak is als men van een serie jaren met een groot gunstig saldo is overgegaan in een serie jaren met een groot ongunstig saldo. Nog eenige jaren gelijk de jaren 1912—1921 en het overschot is op en men raakt in een overmaat van schulden. In zooverre acht ik het argument van den heer Stokvis zeer weinig troost gevend.

Een ander punt, dat Mr. Gerritzen m.i. bepaald te somber ziet, is de balans van baten en schulden van Indië. Mr. G. acht bezittingen, die geen geld opbrengen — de door den G.-G. Idenburg „duurzaamheidswerken” genoemde en door den heer Stokvis op een waarde van f 648 miljoen gestelde, wegen, bruggen, gebouwen, bevoeiingswerken enz. — een bezit, dat niet tegenover de schulden mag worden gesteld. Het komt mij voor, dat dit een overwonnen standpunt is, dat gebaseerd is op verouderde opvattingen omtrent het begrip productief.¹⁾

De duurzaamheidswerken bewijzen diensten, die een zekere waarde hebben; van de waarde van die diensten voor de gemeenschap, alsmede van het tijdperk, waarover zij alsnog die diensten zullen bewijzen, en voorts van den rentevoet hangt de kapitaalwaarde van die zaken af.

Men denke zich eens, dat al die werken en gebouwen niet aan de kolonie toebehoorden, maar aan particulieren en dat de Staat er de diensten van huren moest en daarvoor een totaal loon van 50½ miljoen per jaar gaarne betalen wilde; men denke zich verder, dat vaststond, dat gemiddeld, die werken nog 25 jaren ten volle dezelfde diensten bewijzen konden en deze diensten bij voortdurend f 50½ miljoen per jaar waard zouden worden geacht. Dan ware het toch wel zeker, dat die werken en gebouwen bij een rente van 6 pCt. een kapitaalwaarde zouden hebben van pl.m. f 648 miljoen en dat de Kolonie dien prijs er ook gerust voor zoude kunnen geven.

Zegt nu Mr. G.: de diensten van al die zaken zijn maar f 25 miljoen per jaar waard, dan is mijn antwoord dan is de kapitaalwaarde f 324 miljoen; acht hij een rentevoet van 6 pCt. te laag, doch de jaarlijkse waarde der diensten wel f 50½ miljoen, dan moet ik de kapitaalwaarde op f 588 miljoen stellen. Zegt hij eindelijk: in het loopende jaar zijn ze wel 50 miljoen waard, maar dat wordt elk jaar 4 pCt. minder, zoodat zij langzamerhand waardeloos worden, dan moet ik de kapitaalwaarde op f 500 miljoen stellen.

Ik weet niet recht, of men wel ooit juist doet, als men om de credietwaardigheid van een land vast te stellen, zijn bezittingen tegenover zijn schulden stelt. (Wat hebben de Russische obligatiehouders aan al de spoorwegen in dat land, als straks het land een half uitgestorven woestijn blijkt met verwaarloosde publieke werken). Maar, als men zulk een balans opmaakt, dan komen regeeringsgebouwen, die volstrekt onmisbaar zijn, rechtsgebouwen, scholen, bevoeiingswerken, wegen en bruggen, die aan een groote behoefte voldoen, even goed in aanmerking als spoorwegen, mijnen en dergelijke. Het verschil is alleen, dat de ingezetenen voor de diensten van de laatstgenoemde werken betalen in den vorm van heffingen zoo vaak zij er gebruik van maken en voor de eerstgenoemde in den vorm van de algemeene belastingen. Tot Suriname's rijkdom reken ik liever — en als wij het land te koop stelden, zouden de reflectanten dat zeker ook doen — de regeeringsgebouwen en nuttige scholen, wegen en bruggen, dan den Lawaspoorweg, al brengt het vervoer van dezen nog wat geld op. Niet de aard van de werken, maar de

diensten, welke zij bewijzen (in geld of in natura) om de bevolking ordelijk, welvarend en geschikt voor de productie te maken en te houden; bepalen de waarde daarvan voor de gemeenschap en óók voor de schuldeischers van een publiek lichaam.

De waarde dier diensten is moeilijk te bepalen en daarmede tevens de kapitaalwaarde van de werken. Men kan moeilijk anders doen dan hiervoor de aanschaffingswaarde nemen, verminderd met een flink percentage van afschrijving voor elk jaar, dat het werk of gebouw reeds diensten bewees, een percentage te grooter te nemen naar gelang er kans is dat zijn diensten om een of andere reden later minder zullen worden gewaardeerd, of spoediger niet meer bewezen zullen kunnen worden.

Ik herhaal: of f 648 miljoen voor de „duurzaamheidswerken” in Indië niet veel te veel is, waag ik niet te beoordeelen, maar het is zeker fout om ze te negeeren, als men een balans wil opmaken. Wellicht zijn er onder de eigendommen, welke Mr. G. wel als rijkdommen aanvaardt, die met meer grond genegen kunnen worden dan regeeringsgebouwen. Zoo zou ik de gebouwen en werken van de Opiumregie, al helpen zij geld in het laadje brengen, liever negeeren, omdat zij een dienst aan de bevolking bewijzen, waarvoor deze ten onrechte betaalt, omdat zij hem ten onrechte voor een dienst aanzien.

Het wil mij echter voorkomen, dat men voor Indië nog gerust een bezit kan aannemen, dat veel grooter is dan de schuld. Schrikt men echter Europeesch kapitaal af of verdrijft men zelfs het aanwezige door te hooge belastingen, dan daalt daardoor de waarde van al wat de kolonie heeft, zoowel van de spoorwegen als van de regeeringsgebouwen enz. ANT. VAN GIJN.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The Journal of Political Economy. — Chicago, December 1920.

M. A. Copeland, Seasonal problems in financial administration; H. G. Moulton, Commercial credit or discount companies; M. W. Watkins, The labor situation in Detroit.

Weltwirtschaft. — Berlijn, December 1920. E. Trott-Helge, British Trade Corporation; H. Zimmer, Die Landwirtschaft in Anatoliën (Schluss); A. Bode, Die neue Stellung der Südamerikanischen Staaten in der Weltwirtschaft.

Koloniale Rundschau. — Berlijn, October 1920.

Dr. Seitz, Die künftigen Aufgaben der deutschen Kolonialgesellschaft; D. Axenfeld, Die deutschen Koloniën und die evangelische Mission; Dr. Karstedt, Ein koloniales Standardwerk; A. Schachtzabel, Die Eingeborenen Südangolas und ihre kolonialpolitische Bedeutung; Dr. Asmis, Die Diamantminen am Tshikapa (Belgischer Kongo); Dr. H. Wehberg, Der Handel mit Spirituosen in Africa.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 December 1920.

W. E. Boerman, Economische aardrijkskunde; A. M. W. van Renesse, Portugeesch Oost-Afrika (Mozambique) naar zijn economische beteekenis; Prof. Dr. H. Blink, De economisch-geographische beteekenis van het Indusgebied en de havenstad Karatsji; Prof. Dr. H. Blink, Het schiereiland de Krim; L. A. Bartelds, Wenken voor geïnteresseerden in den handel op Brazilië.

Vragen des Tijds. — Haarlem, Nov. 1920. bevat o.a.:

Mr. C. W. Star Busmann, Het ontwerp-Zeerecht.

Idem. — Haarlem, December 1920.

Mr. M. W. F. Treub, Prijzen en handelsbalans; Mr. W. H. A. Elink Schuurman, Grondslagen voor de ziekteverzekering; Mr. A. B. Cohen Stuart, Aziatische politiek.

¹⁾ Verwezen wordt ter zake naar de artikelen over de hervorming van de Staatsbegroting in de „Economist” van 1912 en 1914, en naar mijn rede over de inrichting der Indische begroting in het Indisch Genootschap van 27 November 1917.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 1/2	16 Spt. '20
Bel.Binn.Eff. 5 1/2	19 Oct. '20	Bk.v. Noorw. 6-6 1/2	18 Dec. '19
Bk. (Vrsch. in R.C. 6 1/2	19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 5	21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7	16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2	28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. . . .	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6	4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6	8 Apr. '20	Bank v. Italië 6	20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5	12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 1/2	4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7	19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
5 Febr. '21	3 3/8-3/4	3 3/4	6 3/8	4-1/8	—	8-9 1)
31 J.-5 F. '21	3 3/8-3/4	3 1/2-4 1/4	6 3/8	4-1/8	—	7-9
24-29 J. '21	3 1/2-3/4	3-1/2	6 3/8	4-1/8	—	6-7
17-22 „ '21	3 1/2	2 3/4-3	6 3/8	4-1/8	—	6-7
2-7 Feb. '20	3 3/4-4	3 1/2-4	5 3/8-3/4	4-1/8	—	10-25
3-8 Feb. '19	4-1/4	3 3/4-5	8 1/2	4-1/8	—	3 1/4-5
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/8	2 1/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteering van 4 Februari 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen opende de week zeer flauw, zoodat de koers snel van 11.40 tot 11.32 inzakte. Woensdag was de stemming iets beter, zoodat weder tot 11.35 1/2 betaald werd, maar de week sloot weder op ongeveer 11.32. Parijs en België waren eveneens flauw.

Marken waren eveneens aangeboden. Ook hier trad Woensdag een kleine verbetering in, waarop later weder een daling volgde. Dollars waren vrij stationnair. Meestal werd voor 2.95 à 2.96 verhandeld; een enkelen dag iets lager. Skandinavisch en vooral Kopenhagen en Christiania waren weder zeer onzeker. De handel in deze wissels wordt steeds moeilijker, daar de koersloop geen half uur met zekerheid, ook maar bij benadering, te voorspellen is en niemand de oorzaak weet van deze buitengewone schommelingen.

Zwitserland en Spanje vrij stationnair. Buenos Aires weder iets lager ca. 1.04. Indië eerder wat aangeboden 0.99 1/8 à 1.00 1/4.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen	Parijs	Berlijn	Weenen	Brussel	New York
31 Jan. 1921..	11.38	20.75	4.20	0.77 1/2	21.95	2.93 3/4
1 Febr. 1921..	11.32 1/2	20.50	4.45	0.75	21.45	2.96 1/2
2 „ 1921..	11.34 1/2	20.65	4.65	0.80	21.65	2.95 1/4
3 „ 1921..	11.34 1/2	20.80	4.72 1/2	0.80	21.82 1/2	2.95 1/2
4 „ 1921..	11.33	20.75	4.70	0.77 1/2	21.75	2.94 1/2
5 „ 1921..	11.32 1/2	20.72 1/2	4.67 1/2	0.77 1/2	—	—
Laagste d. w. 1)	11.31 1/2	20.35	4.42 1/2	0.70	21.35	2.93 1/2
Hoogste „ „ 1)	11.40	21.30	5.12 1/2	0.90	22.30	2.96 3/4
29 Jan. 1921..	11.40 1/2	20.77 1/2	5.22 1/2	0.92 1/2	21.50	2.93 1/2
22 „ 1921..	11.40	20.75	5.02 1/2	0.75	20.67 1/2	3.01 1/2
Muntpariteit	12.10 1/2	48.—	59.28	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 28 Jan. 3) idem van 21 Jan.

Data	Stock-holm	Kopen-hagen	Chris-tiania	Zwitser-land	Spanje	Batavia
31 Jan. 1921	65.—	57.25	55.25	47.25	41.20	100-100 1/2
1 Febr. 1921	64.90	57.50	54.80	47.35	41.30	100-100 1/2
2 „ 1921	64.90	57.75	55.25	47.40	41.60	100-100 1/2
3 „ 1921	64.80	56.75	54.40	47.37 1/2	41.30	100-100 1/2
4 „ 1921	64.80	56.75	54.25	47.25	41.40	100-100 1/2
5 „ 1921	64.75	56.50	54.25	47.30	41.30	100-100 1/2
L'ste d. w. 1)	64.60	56.—	53.75	47.05	41.—	100
H'ste „ „ 1)	64.95	57.75	55.50	47.60	41.60	100 1/4
29 Jan. 1921	64.95	56.25	54.50	47.40	41.25	100-100 1/2
22 „ 1921	65.15	58.65	58.—	47.35	40.75	99 1/2-100 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam.
1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
5 Feb. . . . 1921	3.83.50	7.—	nom.	***
Laagste d. week	3.83.50	6.99	nom.	***
Hoogste „ „	3.85.50	7.14	nom.	***
29 Jan. . . . 1921	3.86.75	7.30	nom.	***
22 „ . . . 1921	3.77.—	6.84	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	22 Jan. 1921	29 Jan. 1921	31 Jan.—5 Feb. '21 Laagste	5 Feb. '21 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires 1)	d. p. \$	50 3/16	50	49 7/8	50 1/2
Calcutta	£ p. rup.	1 5/7 1/8	1/5	1 4/8	1 5/8
Hongkong ..	id. p. \$	2 11 1/2 3/8	2 8 1/4	2 5 1/2	2 7 1/2
Lissabon	d. per Mil.	6 1/2	6 1/2	6	7
Madrid	Peset. p. £	28.03	27.72	27.35	27.80
*Montevideo 1	d. per \$	49 3/4	48 1/4	47 1/2	49 1/4
Montreal	\$ per £	4.29	4.31 1/2	4.26	4.34
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	97 1/16	9 1/16	9 1/16	9 1/16
Rome	Lires p. £	104 1/2	103 1/2	102 1/2	106 1/2
Shanghai ..	£ p. tael	3/11	3/6 1/2	3/3	3/6 1/4
Singapore ..	id. p. \$	2/3 1/16	2/3 1/16	2/3 1/16	2/3 1/16
*Valparaiso..	d. p. peso	8 2 3/32	8 1 3/16	8 3/8	8 1 3/16
Yokohama ..	£ per yen	2/6 1/2	2/6 1/8	2/5 1/8	2/6 1/4

* Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

	Noteering te Londen	te New York
5 Febr. 1921.....	36 1/4	60
29 Jan. 1921.....	36 3/4	62 3/4
22 „ 1921.....	—	66 3/8
15 „ 1921.....	40 3/4	67 1/4
7 Febr. 1920.....	89	132 1/2
8 Febr. 1919.....	48 7/16	101 1/8
20 Juli 1914.....	24 1/2 1/8	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 7 Februari 1921.

Activa.		
Binnenl. Wis- f	H.-bk. f 76.389.029,90	
sels, Prom., B.-bk. „	7.686.956,24	
enz. in disc. Ag.sch. „	87.214.427,50	f 171.290.413,64
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef.	f 35.041.770,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	—	35.041.770,—
Beleeningen (H.-bk. f 115.633.538,28		
incl. vrsch. B.-bk. „ 14.939.393,40		
in rek.-crt. Ag.sch. „ 116.155.980,44		
op onderp. f 246.728.912,12		
Op Effecten	f 230.674.490,95 1/2	
Op Goederen en Spec. „	16.054.421.16 1/2	246.728.912,12
Voorschotten a. h. Rijk	—	12.515.275,52 1/2
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 56.219.790,—	
Muntmat.; Goud ..	579.921.066,39	
	f 636.140.856,39	
Munt, Zilver, enz. „	22.614.345,92	
Muntmat., Zilver ..	—	658.755.202,31
Effecten		
Bel. v. h. Res.fonds.	f 4.517.738,62 1/2	
id. van 1/8 v. h. kapit. „	3.836.102,87 1/2	8.353.841,50
Geb. en Meub. der Bank	—	3.594.000,—
Diverse rekeningen	—	30.576.386,01 1/2
		f 1.166.855.801,11
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	1.055.840.140,—	
Bankassignatiën in omloop	1.251.558,87	
Rek.-Cour. } Het Rijk f —		
saldo's: } Anderen „	62.567.337,19	
Diverse rekeningen	—	62.567.337,19
		f 1.166.855.801,11

NED. BANK 7 Februari 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 434.027.829,72
 Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking „ 210.096.022,51
 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop
 dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 2.170.139.145,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

Meer Minder
 Disconto's 34.830.430,24
 Buitenlandsche wissels..... 7.975.534,—
 Beleeningen 8.072.569,50
 Goud
 Zilver 157.937,22 $\frac{1}{2}$
 Bankbiljetten 16.269.270,—
 Part. Rek.-Crt. saldo's 5.050.251,29 $\frac{1}{2}$

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeschs. schulden
7 Febr. 1921	636.141	22.614	1.055.840	63.819
31 Jan. 1921	636.141	22.456	1.072.109	70.361
24 „ 1921	636.141	22.144	1.043.313	85.079
17 „ 1921	636.141	21.890	1.073.598	92.915
10 „ 1921	636.141	21.653	1.083.150	84.011
7 Febr. 1920	632.259	8.481	1.030.692	91.402
7 Febr. 1919	684.348	8.951	1.028.734	201.369
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
7 Febr. 1921	171.290	33.000	246.729	434.028	59
31 Jan. 1921	206.121	77.000	238.656	429.308	58
24 „ 1921	209.358	77.000	218.868	431.791	58
17 „ 1921	211.296	77.000	248.671	423.932	56
10 „ 1921	200.834	55.000	259.800	423.566	56
7 Febr. 1920	201.660	119.000	207.797	415.808	57
7 Febr. 1919	231.775	170.000	216.812	446.821	56
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	48.521 ¹⁾	75

¹⁾ Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	31 Jan. 1921	7 Febr. 1921
Aan schatkistpromessen, waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 399.740.000,—	f 390.580.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 77.000.000,—	„ 33.000.000,—
Aan zilverbons ..	„ 35.502.000,—	„ 47.219.000,—
Aan zilverbons ..	„ 50.710.958,—	„ 52.102.309,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeschs. schulden
29 Jan. 1921.....	***	***	463.500	
15 „ 1921.....	***	***	475.500	
8 „ 1921.....	***	***	484.000	
18 Dec. 1920.....	217.936	9.443	371.700	124.045
11 „ 1920.....	218.422	9.345	374.792	146.256
4 „ 1920.....	224.800	9.216	373.014	160.947
27 Nov. 1920.....	223.002	9.000	374.490	173.984
31 Jan. 1920.....	170.160	2.321	310.037	98.121
1 Febr. 1919.....	118.856	14.070	200.933	123.453
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.684

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
29 Jan. 1921		207.000	***	***	142.500	***
15 „ 1921		213.500	***	***	133.250	***
8 „ 1921		223.000	***	***	131.500	***
18 Dec. 1920	31.590	28.356	129.064	48.417	128.366	46
11 „ 1920	30.647	20.116	128.445	53.768	123.717	44
4 „ 1920	29.993	20.113	132.990	47.590	127.379	44
27 Nov. 1920	30.264	20.342	118.179	48.842	122.426	42
31 Jan. 1920	14.691	13.035	165.579	48.562	91.047	42
1 Febr. 1919	8.150	18.179	92.449	9.680	68.399	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ¹⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

DE SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeschs. schulden	Disconto's	Div. rekeningen ¹⁾
11 Dec. 1920 ..	1.157	2.508	1.053	1.947	286
4 „ 1920 ..	1.159	2.530	1.210	1.954	442
27 Nov. 1920 ..	1.061	2.183	809	1.954	433
20 „ 1920 ..	1.055	2.130	853	1.947	374
13 Dec. 1919 ..	1.035	1.634	1.056	1.532	544
14 Dec. 1918 ..	1.044	1.715	1.175	1.249	129
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
2 Febr. 1921	128.292	129.600	341.901	28.500	309.747
26 Jan. 1921	128.284	128.485	342.489	28.500	310.369
19 „ 1921	128.287	128.541	346.889	28.500	315.001
12 „ 1921	128.280	129.834	353.618	28.500	322.147
4 Febr. 1920	103.108	89.323	329.830	28.500	311.882
5 Febr. 1919	81.444	69.987	309.482	28.500	289.247
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
2 Febr. '21	70.621	78.697	18.604	129.852	17.142	11,54
26 Jan. '21	53.211	75.107	16.081	112.528	18.249	14,20
19 „ '21	54.510	81.325	16.076	120.012	18.197	13,37
12 „ '21	59.241	80.792	15.884	123.137	16.896	12,15
4 Febr. '20	46.549	82.451	18.690	124.561	32.235	22,50
5 Febr. '19	50.839	83.470	30.721	115.481	29.907	20,45
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCH-BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dek-kings-perc. ¹⁾
31 Jan. '21	1.098.006	1.091.635	22.810.443	66.620.804	33
23 „ '21	1.098.306	1.091.637	22.669.679	66.018.450	33
15 „ '21	1.097.946	1.091.638	22.046.039	66.546.702	33
7 „ '20	1.098.029	1.091.634	21.587.009	67.976.386	33
31 Jan. '20	1.110.459	1.090.143	11.633.530	37.443.385	34
31 Jan. '19	2.273.679	2.253.712	5.752.865	23.647.640	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
31 Jan. 1921	53.336.946	15.833.964	34.224.200	22.763.500
23 „ 1921	48.499.388	11.426.851	34.123.100	22.622.500
15 „ 1921	53.794.358	15.537.435	33.676.309	22.000.300
7 „ 1920	52.496.460	12.509.643	33.498.700	21.541.900
31 Jan. 1920	39.787.418	14.121.542	24.656.600	11.597.900
31 Jan. 1919	27.098.634	12.522.737	16.158.600	5.745.500
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal-en goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldi
15 Nov. '20 ¹⁾	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandsche goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. oorsch. a/d. Staat
3 Feb. '21	5.501.941	1.948.367	268.646	732.531	25.900.000
27 Jan. '21	5.501.757	1.948.367	268.467	703.675	25.600.000
20 " '21	5.501.507	1.948.367	267.963	678.654	25.600.000
13 " '21	5.501.052	1.948.367	261.584	676.376	26.000.000
6 Feb. '20	5.580.596	1.978.278	254.140	759.379	25.800.000
6 Feb. '19	5.508.221	2.037.108	315.488	930.226	20.000.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	3.317.704	372.973	2.211.628	38.205.387	3.619.931	50.927
	3.068.661	390.556	2.205.919	37.913.005	3.389.879	39.610
	3.002.834	393.114	2.239.845	38.152.890	3.301.550	37.221
	3.844.789	396.172	2.269.074	38.462.936	3.463.288	87.659
	2.119.358	601.699	1.516.868	38.041.890	3.160.836	41.852
	1.202.936	998.387	1.218.363	32.366.993	2.584.712	53.792
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. partic.
3 Feb. '21	325.005	84.388	480.000	909.371	6.231.551	843.041
27 Jan. '21	313.017	84.653	480.000	922.344	6.224.107	880.931
20 " '21	308.98*	84.653	—	916.814	6.241.398	889.298
13 " '21	307.876	—	—	—	6.246.874	977.729
5 Feb. '20	353.213	84.955	480.000	462.436	4.935.270	1.561.767

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitenl.		
14 Jan. '21	2.085.454	1.441.616	3.300	203.084	3.159.491
8 " '21	2.080.282	1.421.203	3.300	196.566	3.270.023
30 Dec. '20	2.069.333	1.435.837	3.300	189.830	3.344.686
23 " '20	2.055.802	1.415.030	3.300	180.952	3.404.931
16 Jan. '20	2.043.878	1.255.176	120.323	60.403	2.849.879
17 Jan. '19	2.102.557	1.374.473	5.828	67.594	2.512.973

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 1)	Percent. Gouddekking circul. 2)
14 Jan. '21	2.652.952	2.302.211	99.815	43,8	54,8
8 " '21	2.842.108	2.378.649	99.808	42,4	52,1
30 Dec. '20	2.974.836	2.321.417	99.770	44,9	50,5
23 " '20	2.972.858	2.310.353	99.458	45,4	49,8
16 Jan. '20	2.675.740	2.935.913	87.529	43,8	51,5
17 Jan. '19	1.874.765	2.406.831	80.510	52,9	64,2

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
7 Jan. '21	828	16.570.242	1.356.643	14.965.648	2.908.792
31 Dec. '20	820	16.740.253	1.356.877	14.041.377	2.841.765
24 " '20	824	16.695.325	1.333.808	14.786.220	2.788.649
17 " '20	824	16.803.226	1.298.478	14.004.419	2.790.197
9 Jan. '20	798	15.819.208	1.403.010	14.467.547	2.318.852
10 Jan. '19	769	13.658.655	1.295.723	12.130.850	1.565.326

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 7 Februari 1921.

De besprekingen en nabetrachtingen omtrent de eischen inzake de schadeloosstelling door Duitschland te betalen, hebben de beurzen in den ban eener volstrekte aandacht gehouden. Onmiddellijk na de bekendmaking van de verlangens der Entente was de reactie niet zoo heel sterk, omdat men zich aan beide zijden de portée nog niet goed voor oogen had gesteld. Langzamerhand echter zijn de commentaren los gekomen en vooral na de rede van den Duitschen Minister van Financiën, Dr. Simons, hebben de beurzen in de verschillende centra een bepaalde richting aangenomen, al naar gelang zij in de landen der Entente of in die van Centraal Europa gelegen waren.

Te Berlijn is de stemming voor valuta-waarden uit den aard der zaak wederom zeer vast geworden. Voor de conferentie waren vrijwel alle buitenlandse deviezen in sterke mate teruggelopen, omdat men verwachtte, dat maatregelen zouden worden voorgesteld, waarbij Duitschland weliswaar niet zou ontkomen aan den eisch van een geweldige schadevergoeding, doch waarbij tegelijkertijd rekening zou worden gehouden met de noodzakelijkheid eener economische hergeboorte. Thans echter meent men bij onze Oosterburen in de politiek van de Entente een poging te ontdekken, om het land gedurende reeksen van jaren zóó te drukken, dat van een economisch herstel geen sprake zal kunnen zijn. Af te wachten valt, of deze Duitse commentaren niet eventjes aangedikt worden pour le besoin de la cause, doch in het algemeen is men het, zelfs in Engeland (getuige de soherpe kritiek van den bekende heer Keynes) er over eens, dat de thans geformuleerde eischen door mildere vervangen zullen worden, zoodra slechts op de komende conferentie te Londen gelegenheid zal zijn geboden voor een samenkomst, waar de Duitse afgevaardigden met gedocumenteerde beschouwingen en met sprekende cijfers zullen kunnen komen. Inmiddels wordt in de dagbladen en in de technische berichten voortdurend geargumenteed, dat de thans geformuleerde verlangens geen basis tot onderhandeling kunnen vormen; wellicht kan men dan ook voor de Londensche conferentie nog een of andere formeel wijziging of verzachting verwachten, waardoor de kloof, die thans wel eenigszins kunstmatig wordt vergroot, kan worden overbrugd.

Het bewijs voor de stelling, dat de breuk kunstmatig wordt vergroot, kan worden gevonden in den loop der wisselkoersen aan de Duitse beurzen. Weliswaar is na de Parijsche conferentie een hernieuwde hausse in buitenlandse deviezen ontstaan, doch het hoogtepunt van November 1920 is op verre na niet bereikt. Men verwacht dan ook algemeen, dat men van de zijde der Entente tot concessies geneigd zal blijken en dat men de eischen thans zoo hoog heeft opgevoerd, om, rekening houdende met die concessies, toch nog een voor de Entente bevredigende oplossing te verkrijgen. Een kwestie derhalve van overvragen. Of deze opvatting werkelijk zal blijken de juiste te zijn, zal afhangen van de mentaliteit voornamelijk van het Fransche volk, zich weerspiegeld in de actie van het Fransche ministerie.

Inmiddels zijn de beurzen, ook in Duitschland, vrij stil geworden. Natuurlijk geven de groote variaties in deviezen nog altijd wel aanleiding tot omzetten ook op de effectenmarkt, doch algemeen leeft men ook hier in een periode van afwachten.

Op de beurzen in de landen der Entente is dit nog veel sterker tot uitdrukking gekomen. Hier toch is een verlevendiging van zaken nog in een veel verder verschieft. Zou het toch voor Duitschland reeds mogelijk zijn, zich economisch eenigszins op te heffen, indien de druk der te betalen schadeloosstelling niet al te zwaar zou worden, voor de Entente-landen komt hierbij nog de noodzakelijkheid om hun producten tegen een goeden prijs in het buitenland te kunnen afzetten. Deze noodzakelijkheid zou er dan ook wel eens toe kunnen leiden, om consideratie tegenover Duitschland te gebruiken, wijl hierdoor een groote afnemer behouden en opgekweekt zou kunnen worden. Te Londen voornamelijk tracht men het deze richting uit te sturen. De verlaging van het bank-disconto is tot nu toe niet doorgevoerd en zal, blijkens de uitlatingen van den president der Bank of England, ook voorloopig wel niet doorgevoerd kunnen worden. Daartoe is de behoefte der Regeering aan vlottende gelden te groot; een vermindering der rentevergoeding zou het gouvernement wel eens in groote moeilijkheden kunnen brengen. Inmiddels wordt de handel sterk gedupeerd, omdat de liquidatie der oude voorraden voornamelijk niet mogelijk is en het daarin vastgelegde kapitaal voortdurend een hooge rente vraagt. Het is dan ook volkomen begrijpelijk, dat uit de Engelsche handelswereld stemmen opgaan, die op een meer conciliante houding ten opzichte van Duitschland aansturen, al schijnt het, dat de

Regeering, bij monde van Lloyd George, nog volkomen homogeen is met het Fransche gouvernement, waarvan dergelijke impulsies niet in gelijk sterke mate uitgaan, omdat Frankrijk in de eerste plaats zou worden gebaat met de ontvangst van groote bedragen in contant geld. In ieder geval ligt het voor de hand, dat de beurs te London thans niet sterk gedisperseerd is tot het aangaan van groote engagementen en dat daar ter plaatse een lusteloze tendens sterk overheerschend is.

Van Parijs kan dit niet zoo zeer worden gezegd, omdat men daar nog alle hoop koestert, dat men ten slotte zal kunnen slagen in het doorvoeren van groote eischen in zake de schadeloosstelling. Toch is de handel ook hier verre van levendig; de variaties gedurende de afgelopen week toonen op zich zelve reeds aan, hoe gering de handel is geweest.

Te New York heerschen vrijwel dezelfde overwegingen als te Londen. Ook daar is het geld duur en moeten de handelaren zelf een uitweg uit de impasse zoeken, hetwelk te moeilijker is, nu de afzet in het binnenland ook tot stilstand is gekomen. Echter is de beurs hier toch veel vertrouwendere van aard, omdat men hier niet behoefte te wachten op maatregelen van regeeringswege, waarbij toch steeds de kans op een langzame en bureaucratische behandeling bestaat. Men heeft het aangedurfd zelf de handen uit de mouwen te steken door het oprichten, van Edge-Corporations en al moeten deze nog met het plaatsen van obligaties onder het publiek beginnen en weet men nog niet of deze wel grif genomen zullen worden, in ieder geval is een begin gemaakt en kan men althans trachten iets te bereiken. Hoewel de stemming over het algemeen verre van opgewekt is te noemen, is toch te New York de tendens niet zoo gedrukt.

Te onzent is de markt eveneens in een stadium van zeer groote lusteloosheid gekomen. Ten aanzien van beleggingswaarden kan dit niet worden gezegd, daar integendeel de belangstelling van het publiek meer en meer naar vasterente gevende stukken uitgaat. Het spreekt van zelf, dat onze inheemsche staatsschuld bij het betrekkelijk lage niveau, waarop zij zijn aangekomen, ook vrij groote interesse tot zich trekt, zoodat de koersen hiervan niet zijn gereageerd, ondanks de eenigszins hoogere notering voor geld op prolongatie. Dit behoefte echter geen verwondering te wekken, wij eenerzijds deze notering toch nog relatief laag is en omdat anderzijds de geldmarkt geenszins ruim is te noemen. Er worden ook in ons land handels-credieten aangezegd, die echter niet dadelijk realiseerbaar zijn en waarvan het uitblijven der aflossing een zekere stroefheid op de geldmarkt legt.

Van buitenlandse staatsfondsen waren Mexicanen sterk gevraagd in verband met hernieuwde berichten omtrent hervatting der couponbetaling.

	1 Feb.	4 Feb.	7 Feb.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	85	85 ³ / ₄	85 ⁷ / ₈	+ ⁷ / ₈
4 ¹ / ₂ % " " " 1916	86	85 ⁹ / ₁₆	86	
4 % " " " 1916	77 ¹ / ₂	78	77 ⁷ / ₁₆	+ ¹ / ₁₆
3 ¹ / ₂ % " " "	64 ¹ / ₄	64 ¹ / ₄	64 ⁷ / ₈	+ ³ / ₈
3 % " " "	55 ¹ / ₈	55 ¹ / ₂	55 ⁵ / ₈	+ ¹ / ₂
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	47	47 ⁷ / ₁₆	47	
5 % Oost-Indië 1915	90 ⁹ / ₁₆	90 ¹ / ₂	91 ¹ / ₄	+ ¹³ / ₁₆
4 % Hongarije Goud	5 ³ / ₈	7 ³ / ₈	7 ³ / ₈	+ 2 ¹ / ₄
4 % Oostenr. Kronenrente	3 ³ / ₈	3	3 ³ / ₁₆	- ³ / ₁₆
5 % Rusland 1906	8 ¹ / ₄	7 ⁷ / ₁₆	7 ⁷ / ₁₆	- ¹³ / ₁₆
4 ¹ / ₂ % Iwangoerod Domb... ..	6 ¹ / ₂	6 ⁹ / ₁₆	5 ¹ / ₄	- 1 ¹ / ₄
4 % Rusland Cons. 1880	6 ¹ / ₁₆	5 ⁷ / ₈	5 ¹ / ₄	- 1
4 % Rusl. bij Hope & Co.	7 ⁷ / ₁₆	7 ⁷ / ₁₆	6 ¹ / ₈	- 1 ¹ / ₁₆
4 % Servië 1895	16 ¹ / ₂	16 ¹ / ₂	16 ¹ / ₂	
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	56 ¹ / ₂	56 ¹ / ₂	56 ¹ / ₂	
4 % Japan 1899	53	54	54 ³ / ₈	+ 1 ³ / ₈
4 % Argentinië Buitenl... ..	54	54	54	
5 % Brazilië 1895	46 ³ / ₈	46 ³ / ₈	46 ³ / ₈	
5 % " 1913	52 ¹ / ₂	52 ¹ / ₂	52 ¹ / ₂	

De locale afdelingen hadden voor het meerendeel een ongunstig verloop. De verkoopdrang, die voor aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij uit het buitenland bestond, had hier ter beurse een flauwe houding op de petroleumafdeeling ten gevolge, welke stemming zich aan de gansche beurs mededeelde. Slechts af en toe kon men een herstel constateeren, doch dit was dan gewoonlijk den volgende dag reeds weder verdwenen. Ons publiek stond hier vrijwel buiten; het was de arbitrage, die hier opereerde en die den daghandel of de beurs-speculatie tegenover zich vond; deze omstandigheid is dan ook de oorzaak van den geringen weerstand, die op onze plaats ondervonden werd. In aansluiting aan het hoofdfonds waren ook de Roemeense soorten lager afgedaan.

Bestond voor de Suikermarkt aanvankelijk een betere

toon, ook hier werd de tendens gaandeweg ongeanimeerder. Wel waren de suikerberichten, zoowel uit Java als uit Cuba, stellig niet ongunstig te noemen, doch naar het scheen, waren op sommige dagen vrij omvangrijke verkoop-orders voor Indische rekening in de markt, die het koerspeil toch al reeds gedrukt zouden hebben. Doch hierbij kwam nu nog de tendens voor aandeelen Koninklijke Petroleum Mij., die als steeds invloed op de geheele markt had. Vooral tegen het slot der berichtperiode nam de betrokken afdeling een flauwe houding aan.

De Rubbermarkt bleef nagenoeg geheel verlaten. De enkele noteringen, die in den loop der week tot stand zijn gekomen, vormen niet eens een goeden maatstaf ter beoordeeling. Vaak werd een dergelijke notering tot stand gebracht bij een omzet van één aandeel; hoe gering overigens de handel hier is, moge blijken uit de omstandigheid, dat één keer zelfs in het geheel geen notering voor aandeelen Amsterdam Rubber tot stand kon komen, welk fonds toch tot de meest courante van de afdeling gerekend mag worden.

Ook de Tabaksmarkt heeft zich niet kunnen onttrekken aan de algemeene tendens. Aanvankelijk bestond hier goede vraag, voornamelijk voor aandelen Senembah, doch toen later het algemeen markt-aspect keerde, sloot ook hier de stemming zich aan. Toch zijn de koersverschillen hier niet zoo groot, omdat het aanbod slechts bestaat uit een enkel stuk.

Voor handels-vennootschappen en industriële ondernemingen is de animo nog niet teruggekeerd. Een valsche voorstelling zou wellicht de koersverheffing van 58 pCt. voor aandelen Stokvis te voorschijn kunnen roepen, indien hier niet werd medegedeeld, dat deze advance is veroorzaakt door de geforceerde afwikkeling van een contraminepositie, waarbij de koper levering van de stukken heeft verlangd.

	1 Feb.	4 Feb.	7 Feb.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	178	177	177	- 1
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	194 ¹ / ₄	190	190 ¹ / ₄	- 4
Rotterd. Bankvereniging..	128	128 ¹ / ₂	128 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Amst. Superfosfaatfabriek..	125 ³ / ₄	125 ³ / ₄	125 ³ / ₄	
Van Berkel's Patent	99	98	98	- 1
Insulinde Oliefabriek	82 ¹ / ₂	78	78 ³ / ₄	- 3 ³ / ₄
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	87	88	87 ¹⁵ / ₁₆	+ ¹⁵ / ₁₆
Ned. Scheepsbouw-Mij	89 ⁷ / ₈	90 ⁷ / ₈	90 ¹ / ₂	+ ³ / ₈
Philips' Gloeilampenfabriek	449	411	419	- 30
R. S. Stokvis & Zonen	567	625	625	+ 58
Vereenigde Blikfabrieken..	107	103 ¹ / ₄	104 ¹ / ₂	- 2 ¹ / ₂
Compania Mercantil Argent.	164 ³ / ₄	155 ³ / ₄	158 ¹ / ₂	- 6 ¹ / ₄
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	236 ³ / ₄	226 ¹ / ₂	221	- 15 ³ / ₄
Handelsver. Amsterdam ..	576 ³ / ₄	559	549 ¹ / ₂	- 27 ¹ / ₄
Holl. Transatl. Handelsver.	54 ¹ / ₂	54 ¹ / ₂	54 ¹ / ₂	
Liude Teves & Stokvis	140	132	131	- 9
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	96 ¹ / ₄	90 ³ / ₄	91 ¹ / ₂	- 4 ³ / ₄
Tels & Co's Handel-Mij	90	83	84	- 6
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	214 ³ / ₄	200	199	- 15 ³ / ₄
Kon. Petroleum-Mij.	561	521 ³ / ₄	515 ¹ / ₂	- 45 ¹ / ₂
Orion Petroleum-Mij.	59	54 ¹ / ₈	54	- 5
Steauna Romana Petr.-Mij..	120	120 ¹ / ₂	120 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Amsterdam-Rubber-Mij.	134	125 ¹ / ₂	127 ¹ / ₄	- 6 ³ / ₄
Nederl.-Rubber-Mij.	69	64	66	- 3
Oost-Java-Rubber-Mij.	215	207 ¹ / ₂	200 ³ / ₄	- 14 ¹ / ₄
Deli-Maatschappij	514	497 ¹ / ₂	498 ¹ / ₂	- 15 ¹ / ₂
Medan-Tabak-Maatschappij.	330	320	325	- 5
Senembah-Maatschappij	650	632	629	- 21

De scheepvaart-afdeeling bleef verlaten, doch niet zonder een vrij goeden onderton.

	1 Feb.	4 Feb.	7 Feb.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	269 ³ / ₄	260 ¹ / ₂	265	- 4 ³ / ₄
" " " gem.eig.	255 ¹ / ₄	255	250 ¹ / ₂	- 4 ³ / ₄
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij. .	165	165	165	
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	20	20	20	
Hollandsche Stoomboot-Mij.	108 ³ / ₄	109	110	+ 1 ¹ / ₄
Java-China-Japan-Lijn	180 ¹ / ₄	175	175	- 5 ¹ / ₄
Kon. Hollandsche Lloyd ..	99 ¹ / ₂	99	102 ¹ / ₂	+ 3
Kon. Ned. Stoomv.-Mij. ..	137	132 ¹ / ₂	131	- 6
Koninkl. Paketvaart Mij... ..	154 ¹ / ₂	152	151	- 3 ¹ / ₂
Maatschappij Zeevaart	164	164	164	
Nederl. Scheepvaart-Unie..	171 ¹ / ₂	167 ¹ / ₄	165 ¹ / ₄	- 6 ¹ / ₄
Nievelt Goudriaan	271	271	271	
Rotterdamsche Lloyd.....	168 ¹ / ₈	165 ³ / ₄	166 ³ / ₈	- 1 ⁵ / ₈
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	138	138	138	
" " „Nederland” ..	204	198	199 ¹ / ₂	- 4 ¹ / ₂
" " „Noordzee” ..	51 ¹ / ₄	50	50	- 1 ¹ / ₄
" " „Oostzee”	138	135	129	- 9

Op de Amerikaanse afdeling trokken aandelen Mexican International de aandacht in verband met de bewe-

ging voor Mexicaansche waarden in het algemeen. De overige soorten zonder belangstelling.

	1 Feb.	4 Feb.	7 Feb.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	144 1/4	142 1/8	143 1/4	- 1
Anaconda Copper	92 1/8	88 1/16	90 1/16	- 2 1/8
Un. States Steel Corp.	97 3/4	95 1/8	95 3/8	- 2 3/8
Atchison Topeka	96 7/8	96 1/10	96 1/10	- 1 3/10
Southern Pacific	91	91	90	- 1
Union Pacific	139 5/8	138 1/4	137 1/2	- 2 1/8
Int. Merc. Marine orig. Com.	17 1/8	16 1/8	16 3/8	- 1/8
" " " " prefs.	71	65	61 1/8	- 9 7/8

Prolongatie noteerde aan het einde der berichtsperiode 3 1/2 pCt.

**GOEDERENHANDEL.
GRANEN.**

Wegens uitstedigheid was onze medewerker tot ons leedwens verhinderd deze week het gebruikelijk overzicht samen te stellen.

Men zie voor den staat volgende pagina.

SUIKER.

Op de Amerikaanse markt heerschte in de eerste helft der afgelopen week eene flauwe stemming ten gevolge van vrij groot aanbod van Cuba, alwaar zwakke houders zich genoodzaakt zagen hunne suikers tot verlaagde prijzen aan de markt te brengen. De noteering voor spot centrifugals te New York liep tot 4.52 cents terug, terwijl ook de prijzen op de termijnmarkt verder daalden en zaken tot stand kwamen voor prompte verscheping van Cuba op basis van 3 1/2 cents c. & f. New York. Spoedig volgde echter eene reactie, die volgens berichten uit New York verband houdt met een aankoop door de Royal Commission van 100.000 tons Cubasuiker April/Juni verscheping tot 4 cents fob. De slotnoteeringen der week luiden: spot centrifugals 4.64; Maart 4.19, April 4.29, Mei 4.40, Juli 4.60 cents.

De laatste Cuba-statistiek toont eenige verbetering:

	1921	1920	1919	
Weekontvangst tot 29 Jan.	102.000	116.735	181.266	tons
Tot ontv. sed. 1 Dec. - 29 Jan.	243.000	667.000	452.618	"
Werkende fabrieken	156	183	184	
Weekexport tot 29 Jan...	22.000	93.199	62.565	"
Totaalexportsed. 29 " ..	51.000	371.763	201.144	"
Totale voorraad 29 " ..	319.000	264.700	249.232	"

Op de Java-markt bleef de stemming kalm, doch prijs houdend. De Vereenigde Producenten verkochten verdere 6000 tons No. 16 en hooger uit den nieuwen oogst op de oude prijsbasis, terwijl in de tweede hand eene partij ready Superieur tot f 25.— van eigenaar verwisselde.

De prijzen voor loco Javasuiker in Holland bleven vrij stabiel tussehen f 41.— en 42.—.

NOTEERINGEN.

Data	Amster- dam per loopende maand	Londen			New York 96 pCt. Centri- fugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per	Amer. Gran- ulated c.f.	
			Febr./Maart	Febr./Maart	
2 Febr.'21	f —	76/-	38/-	—	4,64
26 Jan.'21	" —	76/-	36/-	—	5,13/5,21
2 Febr.'20	" —	—	—	—	13,04
2 Febr.'19	" —	64/9	25/6	—	7,28
11 Juli '14	" 11 1/2	—	—	—	3,28

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 2 Februari 1921.

Fluctuaties in Amerikaansche katoen zijn deze week vrij belangrijk geweest. Gedurende de eerste drie dagen was de markt nog al wat hooger, doch daarna is de daling begonnen, gedeeltelijk tengevolge van liquidaties van garencontracten, verkoopen door Wallstreet en aanbiedingen uit het Zuiden.

Over de geheele week zijn de termijnnoteeringen weinig veranderd, maar in het Zuiden schijnen prijzen wat vaster te zijn. Egyptische katoen is weer 2 d. gedaald, hoofdzakelijk door de zeer geringe vraag.

Zowel Amerikaansche als ook Egyptische garens zijn flauw, maar de afnemning is zoo gering, dat vele fabrikanten liever hun fabrieken zouden willen sluiten, daar hun dit

in vele gevallen nog voordeliger zou uitkomen. Hoewel de productie tot op de helft verminderd is, schijnt het toch nog moeilijk te zijn deze hoeveelheid te verkoopen, terwijl er ook weinig animo is om thans op voorraad te spinnen. Men bericht wel enkele verkoopen van manufacturen, doch dit heeft nog weinig invloed op de vraag naar garens, daar de meeste fabrikanten reeds meer gekocht hebben dan zij noodig hebben. Noteeringen van Amerikaansche garens zijn ongeveer 1 d. per lb. lager en zijn zeer onregelmatig. Egyptische noteeringen zijn vrijwel onveranderd, doch voor werkelijke orders kan men wel eenige reductie bedingen.

Hoewel men algemeen meent, dat er langzamerhand wel zaken in manufacturen aan de markt zullen komen, zijn deze echter tot nu toe slechts van zeer weinig beteekenis. Zoowel katoen als zilver blijven flauw en houden tot nu toe elke verbetering tegen. De markt hier blijft dan ook zonder belangstelling en de vooruitzichten zijn verre van gunstig. Vaste prijzen voor katoen en zilver zijn absoluut noodig voor een hervatting van den handel in een eenigzins normalen omvang en zelfs zij, die thans geen voorraden en ook weinig dure contracten hebben, doen beter nog wat te wachten, totdat de markt hier wat vaster wordt.

26 Jan. 2 Febr.

26 Jan. 2 Febr.

Liverpoolnoteeringen.	T.T. op Indië	1/5 3/8	1/4 5/8
F.G.F. Sakellaridis 21,50	T.T. op Hongkong	2/10 1/2	2/5 1/2
G.F. No. 1 Oomra 5,75	T.T. op Shanghai	3/10 3/4	3/3

**Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).**

	7 Febr. '21	31 Jan. '21	24 Jan. '21	7 Febr. '20	7 Febr. '19
New York voor Middling ..	13,65 c	14,30 c	16,85 c	38,— c	25,— c
New Orleans voor Middling	13,25 c	14,— c	14,50 c	38,75 c	27,— c
Liverpool voor Fy Middling	9,28 d	9,40 d	9,78 d	28,97 d	17,97 d

**Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).**

	1 Aug. '20 tot 4 Febr. '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf Havens.	3266	2974	2262
" Atlant. Havens	913	2024	1252
Uitvoer naar Gr. Britannië	1105	2049	1273
" " t Vasteland.	1928	1871	1207
" " Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	4 Febr. '21	6 Febr. '20	7 Febr. '19
Amerik. havens.....	1412	1402	1382
Binnenland.....	1624	1204	1438
New York.....	103	60	89
New Orleans.....	426	402	451
Liverpool.....	1024	1067	496

KOFFIE.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Februari 1921, in duizenden balen.	1921	1920	1919	1918	1914
Voorraad in Europa ..	2.000	2.308	434	2.628	7.693
Stoomend { Brazilië ..	480	620	854	374	795
{ Oost-Indië ..	—	?	?	?	26
n. Europa { Ver. Staten ..	—	—	—	—	42
	2.480	2.928	1.288	3.002	8.556
Voorraad Ver. Staten	1.647	1.322	1.063	2.120	1.576
Stoomend { Brazilië ..	712	444	400	871	618
{ Oost-Indië ..	?	?	?	?	12
Ver. Staten	4.839	4.694	2.751	5.993	10.762
Voorraad in Rio	421	369	827	593	380
" Santos...	3.479	4.227	8.003	5.349	2.064
" Bahia ..	38	19	74	67	70
Totaal.....	8.777	9.309	11.655	12.002	13.276
Op 1 Januari	8.765	9.870	11.364	11.337	13.665
	1920	1919	1918	1917	1913
Op 1 Juli	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Maart	Maïs Met	Haver Met	Tarwe Febr.	Maïs Febr.	Lijnzaad Febr.
5 Feb. '21	162 ¹ / ₄	66 ¹ / ₈	43 ⁷ / ₈	18,75	9,70	14,10
29 Jan. '21	163	—	42 ¹ / ₄	17,05	9,25	13,75
5 Feb. '20	—	131 ⁵ / ₈	79 ⁵ / ₈	13,65	6,20	21,13 ²
5 Feb. '19	226	113 ⁷ / ₈	55 ⁷ / ₈	11,40	5,20	18,70 ²
5 Feb. '18	220	124 ⁷ / ₈	80 ¹ / ₈	13,15 ²	7,20 ²	19,55 ²
20 Juli '14	82 ¹	56 ³ / ₈ ¹	36 ¹ / ₈ ¹	9,40 ²	5,38 ²	13,70 ²

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per Maart.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	7 Febr. 1921	31 Jan. 1921	7 Febr. 1920
Tarwe*	21,25	22,—	—
Rogge (No. 2 Western) ¹)	21,25	22,—	—
Maïs (La Plata)	285,—	278,—	358,—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²)	295,—	310,—	440,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹)	14,—	15,—	22,—
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ³)	197,50	202,50	267,50
Lijnzaad (La Plata)..... ⁴)	370,—	390,—	810,—

¹) p. 100 K.G. ²) p. 2000 K.G. ³) p. 1000 K.G. ⁴) per 1960 K.G. *) Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	31 Jan.—5 Feb. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tjdoak 1920	31 Jan.—5 Feb. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tjdoak 1920	1921	1920
Tarwe	6.472	71.851	37.312	—	978	8.493	72.829	45.805
Rogge	—	13.371	—	—	—	135	13.371	135
Boekweit	—	329	1.966	—	—	—	329	1.966
Maïs	12.004	74.606	41.604	—	6.511	6.043	81.117	47.647
Gerst	—	9.921	—	—	—	—	9.921	—
Haver	—	430	9.445	—	419	—	849	9.445
Lijnzaad	1.150	9.361	3.367	—	13.043	—	22.404	3.367
Lijnkoek	6.737	11.922	12.812	—	2.730	1.007	14.652	13.819
Tarwemeel	122	946	5.779	—	—	—	946	5.779
Andere meelsoorten	—	2.447	3.198	—	—	—	2.447	3.198

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
5 Febr. 1921	438.000	7.870	3.512.000	9.100	9 ¹¹ / ₁₆
29 Jan. 1921	465.000	7.995	3.446.000	9.200	9 ¹¹ / ₁₆
22 „ 1921	466.000	7.795	3.432.000	9.100	9 ⁹ / ₁₆
5 Febr. 1920	313.000	11.025	1.248.000	14.900	18 ¹ / ₈

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
5 Febr. 1921....	42.000	1.802.000	156.000	7.316.000
5 Febr. 1920....	57.000	1.618.000	61.000	3.261.000

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

In den toestand der Europeesche markt komt geen merkbaar verandering. Koopers houden zich nog steeds terug, vreezeende, dat de daling nog niet voldoende is. Men koopt alleen gelegenhedkoopjes, oude stock en partijen, die a tout prix gerealiseerd worden.

Zoo toonde dan ook de veiling van Dinsdag 1 Februari en de inschrijving van Donderdag 3 Februari, dat voor goede waar geen interesse is, terwijl daarentegen alle mindere waar koopers vond.

Van de veiling en daarna werden verkocht:

Ca. 10.000 droge huiden van 9 tot 52¹/₂ cts.
 „ 2.300 gezouten „ „ 29 „ 41¹/₂ „
 „ 1.600 drooggezouten huiden ... „ 22 „ 36¹/₂ „

Van de inschrijving werden verkocht:

Ca. 100 balen Calcutta & Dacca Double Rejections, tot gebreken prijs, waarvan de Double Rejections op circa 10 cts. gemeld worden.

Verder ca 800 FE/ JB Java runderhuiden van ca. 6 K.G. a 60/65 cts.

De La Plata markt is stil. Van de Europeesche markt weinig nieuws. Zoo juist meldt men den verkoop van 10.000 Frigorifiques a 32 pesos f.o.b., zijnde ca. 8 pence, c.i.f. Liverpool.

Inlandsche huiden: zonder zaken.

Kalfsvellen: vast, en iets hooger voor versche vellen nieuwe productie. Voorjarige vellen verlaten.

Looistoffen: met veel vraag voor Quebracho. De disponibile voorraad grotendeels geruimd; offerten op aflading huiden: f 29/30.

Divi divi: afgedaan 55 ton Curaçao.

5 Februari 1921.

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling.

Aanbod in veiling bestond uit:

Heden 5 Februari 1921
 18218 kn. Java thee 24108 kn. Java thee
 138 „ Sumatra thee —
 1576 „ ex. voorg. veil. —
 1161 „ Java thee Rotterdam ligg. —

Totaal.. 21093 kn. thee. 24108 kn. thee.

Aanbod 1 Januari tot heden: idem 1920
 39515 kn. Java thee 41933 kn. Java thee
 243 „ Sumatra thee 4603 „ Sumatra thee

Totaal.. 39758 kn. thee. 46536 kn. thee

De taxatie was opgemaakt op basis afloop voorgaande veiling, de stemming was kalm.

Loop der prijzen: vóór prima blad waarvan het aanbod klein was waren de prijzen vrijwel onveranderd, een paar nummers zeer goede thee gingen vrij belangrijk boven taxatie, midden kwaliteiten iets onregelmatig en verder meeren-deels onder taxatie verkocht, ordinaire theeën vrij belangrijk lager. Gebroken thee, prima prijshoudend, midden kwaliteiten circa taxatie, ordinaire theeën dust, fannings en bohea lager.

Opgehouden werden 7255, 108/2 en 39/16 kn. thee.

Van de thee in naveiling werden slechts afgedaan 334 kn.

De volgende veiling zal plaats hebben op Donderdag 24 Februari e.k., aangeboden zullen worden circa 18500 kn. thee.

Amsterdam, 3 Februari 1921.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Clea. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
7 Febr. 1921..	nom.	72.2/6	166.15/-	22.12/6	24.15/-
31 Jan. 1921..	nom.	67.17/6	168.15/-	23.2/6	24.15/-
9 Febr. 1920..	nom.	121.17/6	392.12/6	49.2/6	62.-/-
10 Febr. 1919..	nom.	80.-/-	233.10/-	29.-/-	44.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

RUBBER.

* In het begin der afgelopen week was de stemming op de rubbermarkt iets beter doch uitsluitend voor directe verschepping van Indië naar New York. Voor loco bestond echter weinig belangstelling en langzamerhand verflauwde de kooplust, zoodat aan het einde der week de prijzen weder op ongeveer het oude niveau waren.

De noteringen zijn:		einde vorige week:	
Prima Crêpe loco	82½ c.	85 c.	
" " Febr./Maart	63½ "	64 "	
" " April/Juni	66 "	66 "	
Smoked Sheets loco	58½ "	59 "	
" " Febr./Maart	57½ "	57½ "	
" " Apr./Juni	58½ "	58½ "	

4 Februari 1921.

VERKEERSWEZEN.**SCHIEPVAART.**

Veertiendaagsch overzicht.

De vrachtenmarkt blijft nog steeds op een abnormaal laag peil, zoo laag, dat de vrachten niet de kosten van een reis kunnen goed maken. De vraag naar schepen blijft in alle richtingen uiterst beperkt en er wordt vrijwel niets anders bevracht dan schepen, die thuis moeten komen of die een geregelden dienst moeten onderhouden en daardoor niet uit de vaart kunnen worden genomen.

Het aantal opliggende schepen neemt in alle havens snel toe.

Ook de uitgaande kolenvrachten van Engeland blijven op een bespottelijk laag peil, zoodat zelfs met de lagere kolenprijzen geen loonende rondreis kan worden verwacht.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/ Rotterdam	Odessa Rotterdam	All. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
31 J./5 Feb. 1921	—	—	—	—	30/-	30/-
24/29 Jan. 1921	—	—	—	6/-	32/6	32/6
2/7 Febr. 1920	—	—	1) f 66 ^{a)}	8/6	200/-	2) 107/6
3/8 " 1919	—	—	—	17/6	—	—
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genoa	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
31 J./5 Feb. '21	10/-	17/6	16/-	17/6	7/6	—
24/29 Jan. '21	—	17/6	—	17/6	7/3	—
2/7 Febr. '20	57/6	70/-	75/-	37/6	f 12	—
3/8 " '19	54/-	47/6	47/6	50/-	f 10	Kr. 60
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
31 Jan./5 Feb. 1921....	30/-	—	—	40/-
24/29 Januari 1921....	32/6	—	—	45/-
2/7 Februari 1920....	140/-	—	—	—
3/8 " 1919....	—	—	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVAART.

Week van 31 Januari tot 7 Februari 1921.

Het verkeer bleef in de afgelopen week nog van geringen omvang. Zoowel te Rotterdam als te Antwerpen waren de aanvoeren matig en speciaal de opgehouden import van Amerikaansche kolen is terdege merkbaar. Ook van de Ruhr naar den Bovenrijn waren de verladingen niet van beteekenis en overtrof de aangeboden scheepsruimte ver de ter verscheping komende kwantiteiten. Als gevolg van een en ander bleven de vrachten en sleeploonen op den lagen stand van enkele weken geleden.

De ertsvracht van Rotterdam naar de Ruhrhavens werd op circa 50 cents per last bij ¼ lostijd genoteerd. Van Rotterdam naar den Bovenrijn tot Mannheim kon men tot f 1.— per last slagen. Sleeploon Rotterdam—Ruhrort noteerde 100/110 cents-tarief.

Van Antwerpen naar Mannheim werden enkele transporten (vracht inclusief sleeploon) tegen Francs 17.— en Francs 18.— afgesloten.

Ruhrort. Het sleeploon Ruhrort—Mannheim werd op ongeveer Mark 28.— per ton genoteerd, bij zeer weinig aanbod. De daghuur bedroeg Mk. 0.50 per ton, doch in den

laatsten tijd gaat men allengs er toe over, uitsluitend per ton voor de geheele reis te bevrachten.

Exportkolen, Ruhrort/Rotterdam, werden bevracht tegen 30 cents per ton en 65 cents van Kanaal, beide met vrij sleepen.

Het water valt weder gestadig en Cauber Pegel noteerde 7 Februari nog slechts 1.58 Meter.

INKLARINGEN.**DELFIJL.**

Landen van herkomst	Januari 1921		Januari 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	2	559	11	572
Duitschland....	14	5.553	19	2.816
Zweden.....	2	601	10	1.578
Denemarken....	—	—	1	107
Rusland-Oostz.h.	1	650	—	—
Finland.....	2	435	2	619
Chili.....	1	2.346	—	—
Totaal....	22	10.144	43	5.692
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	7	4.409	22	1.847
Duitsche.....	13	5.134	19	3.085
Zweedsche....	1	304	2	760
Andere.....	1	297	—	—
Totaal....	22	10.144	43	5.692

(A. van Dijk.)

IJMUIDEN.

Landen van herkomst	Januari 1921		Januari 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	20	21.490	18	20.757
Groot-Brittannië	72	58.749	41	18.299
Duitschland....	29	31.445	27	16.302
Noorwegen....	1	262	4	2.179
Zweden.....	3	1.574	13	10.972
Denemarken..	10	3.276	10	4.685
Rusland-Oostz.h.	—	—	1	469
Finland.....	2	1.087	9	3.592
België.....	1	364	1	685
Frankrijk.....	14	4.812	11	7.019
Spanje.....	7	6.854	8	6.564
Italië.....	1	693	—	—
Oosten.-Hong., Griekenland..	1	637	3	2.218
Levant.....	3	4.737	—	—
Roemenië, Bulga- rije.....	1	1.146	—	—
Over.W.k.Afrika	2	2.651	—	—
Voor-Indië....	—	—	1	2.426
Ned. Oost-Indië.	11	39.580	16	56.299
And. Aziat. hav.	2	7.859	1	4.798
Vereen. Staten..	3	7.670	4	12.033
Ned. West-Indië- Ned. Antillen..	2	4.186	5	11.849
Argentinië, Uru- guay.....	6	22.624	5	20.213
Over. Z.-Amerik.	2	6.101	—	—
Totaal....	193	227.797	178	201.354
Periode 1 Jan.— 31 Januari..	193	227.797	178	201.354
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	113	151.412	75	104.833
Britsche.....	39	54.500	19	26.365
Duitsche.....	24	9.313	59	31.510
Noorsche.....	8	6.199	6	6.812
Belgische.....	—	—	2	897
Fransche.....	4	626	1	26
Zweedsche.....	3	1.850	8	12.465
Vereenigde Stat.	—	—	1	4.064
Andere.....	2	3.897	7	14.388
Totaal....	193	227.797	178	201.354

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

DE TWENTSCHE BANK

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 'S-GRAVENHAGE - DORDRECHT - UTRECHT - ZAANDAM

Maandstaat op 31 Januari 1921

DEBET

Aandeelhouders nog te storten	f 1.784.700,—	
Deelneming in de firma's:		
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen;		
B. W. BLIJDENSTEIN Jr., te Enschede;		
LEDEBOER & Co., te Almelo, f 7.503.125,—, waarvan in geld gestort	5.953.125,—	
Deelneming in bevriende Bankinstellingen f 6.703.527,24, waar- van in geld gestort	5.019.627,24	
		f 12.757.452,24
Fondsen van Aandeelhouders		
te Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht	f 36.527.450,—	
Fondsen door ons gedeponeed voor rekening van bevriende instellingen	6.233.900,—	
		42.761.350,—
Kassa, Wissels en Coupons		62.840.390,15
Nederlandsche Schatkistbiljetten en Schatkistpromessen		10.212.605,50
Saldo's bij Bankiers:		
beschikbaar voor eigen gebruik	f 8.099.576,59½	
voor rekening van derden	33.995.271,42	
		42.094.848,01½
Daggeldleeningen		500.000,—
Prolongatiën gegeven		14.213.745,—
Eigen Fondsen en Syndicaten		8.889.680,43½
Credietvereniging	f 78.726.088,98	
Af: loopende Promessen	13.900.000,—	
		64.826.088,68
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldo's Rek. Crt. f 87.641.572,66½		
Af: loopende Promessen	10.029.700,—	
		77.611.872,66½
Voorschotten op Consignatiën		3.042.359,54
Gebouwen		3.763.652,51
		<u>Totaal</u> f 343.514.044,73½

CREDIT

Kapitaal	f 35.500.000,—	
Reservefonds	7.594.457,06	
Buitengewone Reserve	1.000.000,—	
Waarborgfonds Credietvereniging	6.061.807,50	
Reserve Credietvereniging	3.794.118,77	
		f 53.950.383,33
Aandeelhouders voor gedeponeede fondsen		
als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f 1.784.700,—	
in Leen-Depôt	40.976.650,—	
		42.761.350,—
Zieken- en Pensioenfondsen	f 274.528,54	
Reserve voor te verlenen Pensioenen	957.106,17	
		1.231.634,71
Deposito's		53.770.154,21½
Prolongatie-Deposito's		5.912.700,—
Saldo te ontvangen en te leveren fondsen		838.257,73
Saldo's Rekeningen Courant	f 93.682.213,15½	
" " " voor gelden in het Buitenland ..	33.995.271,42	
" " " Credietvereniging	4.721.958,73	
		132.399.443,30½
Beleeningen en Daggeld genomen		8.250.000,—
De Nederlandsche Bank		4.912.590,20
Te betalen Wissels		33.285.082,30
Diverse Rekeningen		6.202.448,94½
		<u>Totaal</u> f 343.514.044,73½

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM

Telefoon 3600

AMSTERDAM

Telefoon N 5580

's-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

LEEWARDEN

GRONINGEN

Telefoon 1555

ARNHEM

Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc.,
in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.
PROSPECTUS GRATIS.

FOIRE DE LYON - 1-15 MAART 1921

Inlichtingen worden verstrekt door de vertegenwoordigers:

WORMS & CIE, 32 Westerkade, ROTTERDAM

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD

AMSTERDAM

**PASSAGIERS-, VRACHT- EN
POSTDIENSTEN**

NAAR

ZUID-AMERIKA

CUBA EN MEXICO

EN

NOORD-AMERIKA

UNIE BANK

voor

Nederland en Koloniën

AMSTERDAM en ROTTERDAM

Agentschappen in Nederland en Indië:

's-GRAVENHAGE,

TILBURG, LEEWARDEN,

OISTERWIJK, UDENHOUT,

LOCHEM, BORCULO,

BATAVIA, SOERABAYA,

SEMARANG, BANDOENG,

MEDAN EN WELTEVREDEN

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20-22 AMSTERDAM

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à $4\frac{1}{2}$ PCT.

GELDEN, OP DEZEN TERMIJN GESTORT, ZIJN NA AFLOOP
VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STIL-
ZWIJGEND VOOR GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER
HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

**DE RECORD SIGAREN
VAN NEDERLAND.**

VERKRIJGBAAR BIJ DE
VOORNAAMSTE WINKELIERS
FABRIKAAT F. VAN GARDINGE & C^O
EINDHOVEN — HOLLAND

Nijgh & Van Ditmar's

Uitgevers-Maatschappij

Belast zich met 't verzorgen van
uitgaven en tijdschriften

Te koop gevraagd:

alle verschenen jaargangen van de
Econ.-Stat. Berichten.

Liefst gebonden.

Br. fr. m. prijsopg. aan de N.V. Boek-
handel v/h. W. P. van Stockum & Zn.,
Den Haag.

VERZEKERINGSMATSCHAPPIJ

„GELRIA”

ROTTERDAM

Maatschappelijk Kapitaal f 2.500.000,—
waarvan geplaatst f 500.000,—

**TRANSPORT- en
BRANDVERZEKERING**

DIREKTIE:

C. TH. DAAMS

H. G. SCHUDEBEURS

Kantoor WIJNHAVEN 103

Telefoon No. 12983 Telegr.-Adres: „VERMAAGEL”

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PEKALON-
GAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 55.000.000,—

Reserven f 43.000.000,—